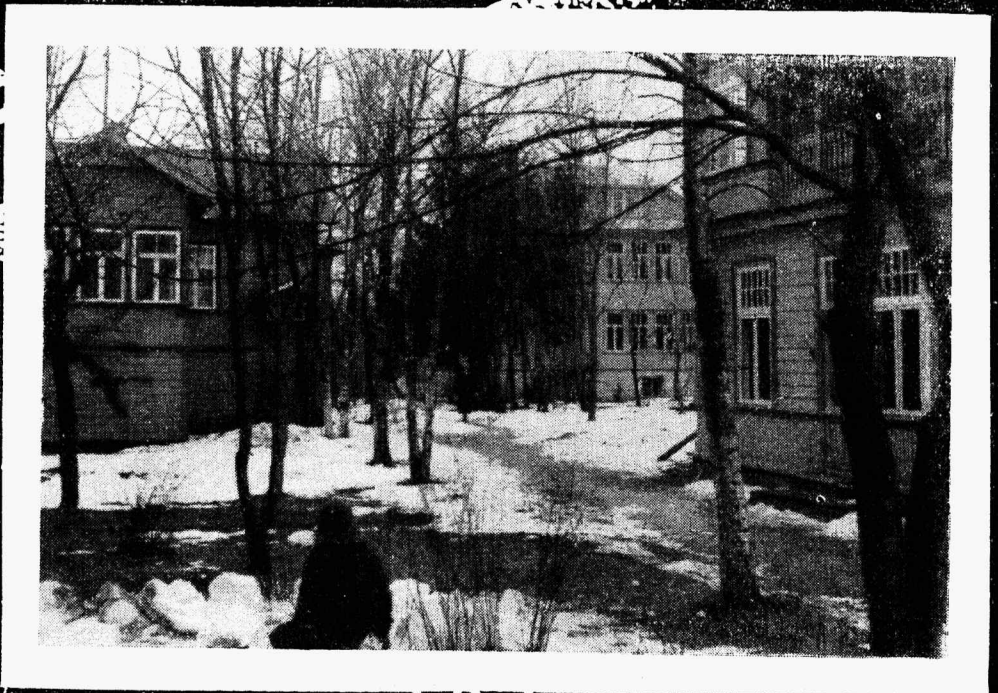

POSTISARV

A large, stylized graphic of a megaphone, rendered in white and black. The megaphone is oriented horizontally, with the bell on the right. The interior of the bell and the flared end are filled with a dense, stippled texture. Overlaid on the graphic are several white geometric shapes: a large circle on the left, a smaller circle in the center of the bell, and a complex, multi-pointed starburst or web-like pattern that extends across the top and left sides. The background is solid black.

Nr. 2   **1938**

P. LUHTEIN

Müüme isikutele ja asutistele
võistlemata hindadega!

Rikkalikus valikus

llu-, teaduslikku-,
jutu-, näite-
ja laste-
kirjandust

Kõiksugu

kirjutusmaterjale,
paberikaupu,
kooli- ja kantselei-
tarbeid

PÄEVALEHE

raamatu- ja kirjutusmaterjali kauplused

Suur Karja 23, tel. 446-11

Pikk tänav 2, „ 428-83

Tallinnas

POSTISARV

POSTI-, TELEGRAAFI-, TELEFONI- ja RAADIOTEENIJATE AJAKIRI
 POSTI-, TELEGR.-, TELEFONITEENIJATE KUTSEÜHINGU, TEHNILISE ALA TEENIJATE ÜHINGU
 ja TALLINNA PEAPOSTKONTORI AMETNIKE KOGU HÄALEKANDJA

№ 2 (55)

Veebruar 1938

6. aastakäik

V. LAAK

RAHVUSKOGU PÕHISEADUS ELLU!

Rahvuskogu poolt vastuvõetud ja Riigivanema poolt välja kuulutatud ning 1. jaanuarist 1938. a. jõustunud Põhiseaduse järgi on Eesti rahvavalitsuslik vabariik (RT 71 — 1937).

Rahvavalitsuslik ehk demokraatlik on riigi valitsemiskord siis, kui riigivõimu kandjaks ehk võimu allikaks on riigi rahvas, riigi otsesed organid, s. o. põhiseaduses (konstitutsioonis) ettenähtud asutised (institutsioonid) kujundatud rahva tahtmise kohaselt seadustes ettenähtud korras ning riigi valitsemine toimub rahvaesinduse (parlamendi) pideva kontrolli all ja parlamendi enamuse toetusel.

Vaatamata sellele, et Eesti on väike riik, on ta siiski selleks liiga suur, et rahvas saaks riigivõimu vahetult teostada, nii kui see toimus vanaaja kreeka linnriikides ja praegugi veel esineb mõnedes väiksemates Šveitsi Vabariigi kantonides. Eesti on uue Põhiseaduse järgi nõnda-nimetatud esinduslik demokraatlik vabariik ja meil teostab rahvas riigivõimu Vabariigi Presidendi, Riigivolikogu ja omavalitsuste esinduskogude valimisega ning juhtuval korral rahvahääletamisega. Järelikult mõjutab rahvas riigivõimu oma esindajate kaudu ja rahva ülesandeks ning kohuseks on valida endale võimalikult tublid esindajad.

Jooksva kuu 24. ja 25. toimuvad Riigivolikogu, s. o. meie tulevase rahvaesin-

duse (parlamandi) esimese koja valimised. Riigivolikogu valimiste läbiviimise on Riigihoidja usaldanud rahva enda hooldeks üle endiste suletud poliitiliste parteide kindralite peade.

Peaministri asetäitja, Siseminister hr. K. Eenpalu poolt antud nimetuse järgi koonduki eesti rahva enamik nõndanimetatud Põhiseaduse elluviimise rahvarindesse, lühidalt rahvarindesse, moodustades üleriigilise omaabi organisatsiooni Põhiseaduse tegelikule rakendamisele kaasaaitamiseks kohalike komiteedega valimisringkondades. Rahvarinne ja tema kohapealsed komiteed on rahva omaalgatusel tekkinud ja korraldatud ning valitsusvõimust absoluutselt rippumatud kõigi kodanikekihtide ühingud, kes igaüks oma valimisringkonna jaoks oma näengul häälte enamusega lugupeetud kodanike seast välja valisid Riigivolikogu liikme kandidaadi ja viimase, pärast vajalikkude soovitusallkirjade andmist, esitasid Valimiste Peakomiteele. Rahvarinde poolt rahva seast ülesotsitud Riigivolikogu liikme kandidaadid on isikud, kes on andnud rahvarinde komiteedele töötuse tulevases Riigivolikogus kaitsta rahva üldhuve ja hoolitseda kõige oma jõu ning oskusega Eesti Vabariigi hea käekäigu eest. Rahvarinde Riigivolikogu kandidaadid püüavad kindlustada ja arendada Eesti Vabariigi rahvavalitsuslikku (demokraat-

likku) korda uue Põhiseaduse loogilise mõtte kohaselt kokkuleppe vaimus, tunnistades hindavalt Rahvuskogu, Riigihoidja, Kaitseväge Ülemjuhataja ja Vabariigi Valitsuse senist meie riigielu edasi viinud (positiivset) tööd. Rahvarinde kandidaadid on teadlikud, et riigielu korraldamine ja riigi rahva tarvete rahuldamine on raske ning oskust, soodsat olustikku ja pidevat rahva enamiku toetust vajav töö, mida tuleb teha meie esimesel parlamendil eriti hoolikalt, sest selle parlamendi ajal tuleb kujundada kõik Põhiseaduses ettenähtud riigiasutised ja tuleb sobitada loodud asutiste vahel tasakaalustatud kooskõlaline töö. Rahvarinde kandidaadid Riigivolikogus tahavad välja panna kogu oma oskuse ja jõu selleks, et uue korraldatud demokraatliku korra juures meie riigis saaks valitsema sama kindel kord, nagu seda oleme enda juures näinud viimase nelja aasta jooksul ning et riigi majanduselu edu säiluks ühes rahva sotsiaalolude pideva paranemisega. Järelikult ei julge rahvarinde Riigivolikogu kandidaadid rahvale võrdeliselt rohkem pakkuda, kui seda on jõudnud teha meie praegune Riigihoidja oma Valitsusega ja sellest ka rahvarinde kandidaatide tunnustus Riigihoidjale ja Vabariigi Valitsusele.

Rahvarinne on apoliitiline rahva omaabi organisatsioon uue Põhiseaduse ellurakendamisele kaasaaitamiseks. Rahvarindel pole kalduvust ega võimalustki kujuneda poliitiliseks parteiks edaspidigi, sest tema peamised ülesanded täituvad ettenähtavalt Riigivolikogu ja Vabariigi Presidendi valimiste läbiviimisega. Rahvarindesse on koondunud, nii kui ülalpool öeldud, kõik rahvakihid. Uute poliitiliste parteide kujunemisel siirduvad praegu rahvarindesse koondunud kodanikud oma huvide ja maailmavaate kohastesse parteidesse või jäävad poliitiliselt erapooletuteks. Poliitiliseks tegevuseks (aktiooniks) demokraatlikus riigis aga pole harilikult enam vaja kõiki rahvakihte ühendavat organisatsiooni ja rahvarinde tegelased loodavad ning südamest soovivad, et meie järgmised Riigivolikogu valimised toimuksid juba uue Põhiseaduse vaimus tekkinud uute poliitiliste parteide abil.

Meie uus Põhiseadus, mis on meie rahva praegusaja poliitilise tarkuse peegeldus (kvintessents), tuleb viia ellu tema loogilise mõtte kohaselt ja täielikult. Ole-

me ise selles arvamuses ja samas arvamuses on meist ka võõrad rahvad, et meile sobib kõigist käesoleval ajal tuntavatest riigikordadest kõige paremini demokraatlik riigikord, sest meie olla individualistlik rahvas. Individualistlik rahvas, s. o. rahvas, kes peale väliste mõjutuste ka oma mõistust ja tahet usub ja austab, pole kohane materjal totaalsuure riigile korrale. Meie viimase nelja aasta valitsemiseajal saavutatud kodurahu ja majandusliku tegevuse ning sotsiaalelu edu tahaks nagu eelmisele väitele vastu rääkida, sest ka meie praegust valitsemiskorda (režiimi) võib nimetada teatud mõttes autoritaarseks ja totaalsuure sugemeid õige leevendatud kujul sisaldavaks. Tõeliselt pole aga selles vasturääkivust üldtoodud väitele. Tõsi on küll, et autoritaarse valitsemisviisi juures oleme saavutanud riigielus suuremat edu, kui see oli võimalik ebadistsiplineeritud demokraatia juures, millal meie vabadustega liialdasime ning erahuvide liigse tagaajamisega üldhuve kahjustasime. Korraldatud demokraatias, kus kõik rahvakihid täie innu ja terve võistluskihuga riigielust osa võtavad, peab üldresultaadis tulemus olema veelgi suurem või vähemalt sama hea kui autoritaarse korra olekul. Kui aga seejuures demokraatlik kord meie rahva hingeelule sobivam ja meie rahva edaspidisele arengule kasulik on autoritaarsest korrast, siis tuleb siirduda lahtise südamega ja abistava käega tagasi korraldatud, s. o. piiritletud vabadustega rahvalitsusliku korra juurde. Autoritaarne riigikord annab häid tulemusi ainult soodsate tingimuste kokkusattumisel (tark valitseja, rahva sõnakuulelikkus, rahvusvaheline stabiilne olukord jne.), demokraatlik riigikord toob paratamatult päevalgele rahva hulgas leiduvad poliitilised talendid, andes neile võimaluse endid näidata kohalikkudes oma valitsustes ja Riigivolikogus. Meie uus Põhiseadus annab võimaluse kutsuda osa võtma poliitilisest tööst ka neid isikuid, kes on targad ja teguvõimsad, kuid tagasihoidlikud enda võimete reklameerimises või kes tunnevad ülekaalukalt huvi mittepoliitiliste ühiseluliste küsimuste vastu, aga kelle oskusi üldsuse huvides siiski peaks kasutama poliitilises töös. Seda saab meil teostada Riiginõukogu moodustamisel. (Meie Riigikogu koosneb kahest kojast — Riigivolikogust ja Riiginõukogust).

Ja süüdakem küünlad südames...

Kaks aastakümnet nüüd rännakem
Taas tagasi ajaloo radu,
Ning tarmukaid tegusid hinnakem,
Mis võõral võimul töid kadu.

Ja süüdakem küünlad südames
Nüüd leinavas austuses neile,
Kes õilsate aadete haaretes
On langenud lahinguteile.

Oo tulihing-noored, te võitlusind,
Nii julge, nii selge ja siiras!
Nii vaba ja kõrge kui kotkaste lend —
Te vaprus me saatuse määras.

Kas ajaloo pühapäev möödunud meil,
Kas vaibund ju vaimustus üllas?
Ei — võidetud vabadus kohustab veel,
Võlg neile, kes magamas mullas.

Ja kummardes lumiste kalmude ees
Uus valgus kui hoovaks me hinge, —
Sest põlegu küünlad me südames,
Kui algab karm elutöö pinge!

P. S.

Autoritaarses riigikorras tehakse riigivõim sõltumatuks temale alluvaist (võim tuleb ülalt, ülemuselt) ja ühiskond alistatakse võimule, kes lahus ühiskonnast otsustab riikliku tegevuse suuna. Demokraatias võim tuleb alt, rahvalt ja riikliku tegevuse suuna määrab rahva esindajate enamik. Ühe korraga, s. o. ühel ajal võim mõlemalt poolt tulla ei saa. Ülemuslik võimuallikas on ajalt ja mahult piiratud, kuigi soodsal juhul allikast võib üha headust välja voolata, rahva võimuallikast tuleb aga seda välja, mis rahvas tõeliselt endas sisaldab ning viimane võim on ka rahvaväärne. Seepärast tagasi demokraatliku korra juure, milleks vaja ellu viia Rahvuskogu Põhiseadus!

Rahvarinne soovib Riigivolikogusse rahva esindajateks kandidaate, kes siiralt soovivad kaasa aidata meie praegusele Riigihoidjale hr. K. Pätsile Põhiseaduse elluviimisel, kindlalt teades ja tunnustades, et hr. K. Päts on ise veendunud demokraat ja tark riigimees, kellega koostöö seepärast saab olla ja peab olema meie riigielu edaspidisel kujundamisel rahvale ja riigile kasuks. Rahvarinne ise pole riigivalitsusest mingis suhtes rippuv ja rahvarinde kogu patt seis-

neb ainult selles, et ta riigivalitsuse hüüdsõnale — rahvas aita iseennast ja meid Põhiseaduse elluviimisel — omab kuulekaid kõrvu ja isamaa vastu sooja südant ja ka rahvarinde poolt soovitatud Riigivolikogu kandidaadid pole Riigihoidja ega Vabariigi Valitsuse kuulekad kannupoisid, vaid need on mehed, kes julgevad avameelselt Riigihoidjale ja tema kaastöölistele öelda — olete teinud, mis on olnud võimalik, tehtu eest aitäh, lähme edasi uuele demokraatlikule korrale kokkuleppe vaimus, milleks välja paneme kogu oma oskuse ja võimed.

Postlased, kes teie rahva seas töötate ja rahvast tema erapooletute tarvete rahuldamisel teenindate, vastate eeldustelt rahvarinde sõduritele. Nii kui rahvarinne on apoliitiline rahva omaabi organisatsioon, niisama olete ka Teie oma kutsetegevuses apoliitilised ja niisama kui rahvarinne apoliitilise organisatsioonina on endale teostada võtnud rahva kõige tähtsama poliitilise funktsiooni — rahva esindajate valimise Riigivolikokku, nii ka teie teadlike kodanikena toetate rahvast tema põhiõiguste teostamisel ja eelolevail Riigivolikogu valimistel hääletate ise rahvarinde kandidaatide poolt ning soovitate seda teha ka kõhklejail.

Postiteenijate kogude vundament valmis, kuid praod on sees

Postisarve veergudel on elavalt sõna võetud postiteenijate kogude küsimuses. Neis sõnavõttudes ilmneb kolm seisukohta ja nimelt: pooldav, tingimusi pooldav ja täiesti eitav seisukoht. Nagu nüüd on selgunud ja andmed näitavad (Postisarv s. a. nr. 1, lk. 10) pooldavad kogusid ainult 4 osakonda (Mõisaküla, Võru, Jõhvi ja Rapla ehk 80 liiget.). Tingimusi pooldavad 5 osakonda (Narva, Pärnu, Tallinna, Viljandi ja Haapsalu) kokku 608 liiget. Täiesti eitaval seisukohal asub 6 osakonda (Elva, Valga, Tartu, Rakvere, Paide ja Tapa) kokku 213 liiget. Petseri osakond pole seisukohta avaldanud, kuid kuuldavasti ühineb ta viimaste kuue osakonna seisukohaga ja seega oleks eitatajate osakondade arv 7.

Arvatavasti suureneb mittepoodajate arv veelgi, kuna kogude head ja halvad küljed selguvad pikkamööda ja praegu tingimusi pooldajad asuvad kahtlemata hiljem mittepoodajate ridadesse. Siinjuures tuleb arvestada tugevat ja kompaktselt koondist, kes ei poolda kogusid ka tingimusi ehkki sama Postisarves on see koondis millegipärast viidud tingimusi pooldajate rubriiki. See on nimelt postiametkonna tehnilise ala teenijate ühing, kus on umbes 300 liiget. Nii kujuneks arvatavasti situatsioon, kus kogude mittepoodajatel on arvuline ülekaal.

Kui aga kogude ideelistel pooldajatel korda läheb värbida eelseisvale kongressile saadikuid, eriti Tallinnast, kes ei eita kogusid, siis võib kongress kogude seaduse ja põhikirja hääleteenamusega vastu võtta ja kogud viiakse ellu vaatamata sellele, et praegune situatsioon ei paista olevat kogude mõtte pooldajatele soodne. Vaatamata isegi sellele, et üks suur grupp postiteenijaid, s. o. tehnilise ala teenijate ühing ei saa üldse selle tähtsa küsimuse otsustamisest osa võtta. Ei saa kuidagi loomulikuks, vähem veel õigeks pidada, kui kogude seadus ja põhikiri vastu võetakse postiteenijate kongressil, kus otsustajate seas puuduvad tehnilise ala teenijate ühingu esindajad või saadikud, täisvolilised saadikud hääle- ja sõnaõigusega. Nagu loeme viimasest Postisarve

numbrist, on P.-t.-t.-teen. Kutseüh. Keskjuhatus koosolekust küll osa võtnud ka tehnilise ala teenijate ühingu esindaja ja informatsiooni mõttes. See ei ole aga oluline, sest keskjuhatus teostab üksnes neid otsuseid, mis kongressi poolt, kus puudusid tehnilise ala teenijate ühingu saadikud, juba vastu võetud. Nii siis praeguse korra järgi võib postiteenijate eelseisev kongress, kus puuduvad postiteenijate ühe suure grupi saadikud, kogude seaduse ja põhikirja oma otsusel hääleteenamusega vastu võtta ja ellu viia. Kõik postiametkonna teenijad, kes teenivad koosseisulistel kohtadel, peavad alluma kogudele, olema sunduslikult kogude liikmed, maksma kogule makse jne. Küsimata tehnilise ala teenijate käest, kas nad soovivad või mitte, peavad ka nemad alluma otsustele, mis teise organisatsiooni kongressi poolt vastu võeti, kus nende saadikutel, esindajatel võimalust polnud otsustamisest oma häälega osa võtta. Sellele tuleb mõelda neil, kes kogude küsimustega tegelevad ja leida lahendustee, mis on õige ja vastuvõetav, et hiljem esile ei kerkiks arusaamatused ja põhjendatud protestid.

Kogude seaduse ja kogude põhikirja kava on keskjuhatus poolt välja töötatud ja ilmus eelmises Postisarve numbris. Kui meie peame põhikirja organisatsiooni aluseks, vundamendiks, mille peale ehitatakse tulevane postiteenijate kogu hoone, siis tuleb vundament rajada tugev ja vaatama, et seal ei leiduks pragusid. Leidub aga ülevaatamisel vundamendis mõni pragu, siis peab see enne maja ehitamisele asumist kinni kittima, parandama. Oleme nüüd lugenud põhikirja „Postisarvest“ ja meil on temast nüüd selge ettekujutus.

Ehkki nende ridade kirjutaja ei kuulu kogude pooldajate hulka, kuid juhusel, kui eelseisev kongress siiski seaduse ja põhikirja vastu võtab, kas või juhusliku hääleteenamusega, siis tuleb meil kõigil arvestada seda põhikirja.

Põhikirja koostamine nõuab ju arusaadavalt palju pingutusi, aega, mõtlemist. Sellepärast ei või pahaks panna,

kui põhikirja kavasse pandud kõik punktid ja vormulatsioonid ühtedele ei ole vastuvõetavad ja soovitakse, et need muudetaks või välja jäetaks.

Mina, näiteks, ei pea õigeks, et asjaajamine kogudes on tehtud väga keerukaks, paindumatuks ja aega kulutavaks.

Põhik. § 18 lubab valida auliikmeid kogu üldkoosolekul ainult keskkogu juhatusel nõusolekul. Ma ei taipa tõesti, milleks on vaja auliikme valimiseks keskkogu nõusolekut. Kas arvatakse, et kandidaatide arv kujuneb nii hulgaliseks, et kogu ise ei tule valikuga toime. Mina seda ei usu. Kogul on ju põhikirja järgi juriidilise isiku õigused, mispärast auliikme valimine kogu enese poolt ja sellekohane otsus peaks olema küllaldane. Äärmisel juhul võiks ju kogu üldkoosoleku poolt vastuvõetud auliiget kinnitamiseks esitada keskkogule. Sama § 18 järgi auliikmeid heidab välja ja kustutab nimekirjast keskkogu nõukogu. Sellest paistab, nagu oleks karta tõesti väga suurt tungi auliikmeiks vastuvõtmisel, muidu ei tuleks kunagi tarvidust auliiget välja heita (!), vaid jätkuks kogu nimekirjast kustutamise kohaliku kogu üldkoosoleku otsusel. Sellesse paragrahvi õnnetult võetud kaks sõna „välja heita“ tuleks sealt päris kindlasti välja heita. Ja see auliikme nimekirjast kustutamistöö tuleks ka jätta kohaliku kogu hoolde.

§ 20 ... liikmeil on õigus... 3, kasutada kogu ruume... Milleks oli tarvis seda põhikirja võtta? Selletagi on ometigi igal liikmel õigus viibida oma organisatsiooni ruumis. Kui on mõeldud siin ruumide kasutamist, siis peaks täpsustama, mis otstarbeks kasutada on õigus, — kas ka isiklikuks otstarbeks, nagu bürooks, vastuvõtu kabinetiks-töötaks?

§ 22 ... üldkoosolek võib asutada eriliste ülesannetega ametikohti, andes neile ülesandeid, õigusi ja kohuseid. Paragrahvi selle punkti all tähendatud „eriliste ülesannetega ametikohad“ eriliste õiguste ja kohustega tekitavad väga mitmesuguseid tõlgitsemisi. Ei ole piiritletud, missuguseid kohti, missuguste ülesannetega. Põhikirja tekst peab olema selge, selgelt defineeritud, eriti veel organisatsiooni eriorganite ülesanded ja kohused. Muidu võivad tekkida põhikirja ebaselgete paragrahvide rakendamisel arusaamatused, mitmetmoodi tõlgitsemised, mis ei ole soovitatav. Kui mõeldakse

Johannes Pävi,

ametilt tagasihoidlik postivalitsuse arveametnik, eraelus edasipüüdlik jahimees. Kütib ainult raadiojäneseid, kuna nende nahad on eriti hinnas. Hoogu sattudes kõmmutab halastamatult maha ka üsna noori, vastsündinud süütuid jäneseid.

nende kohtade all palgalise asjaajaja kohta, siis ei ole see põhjendatud, sest kogude seadus võimaldab asjaajamist ametiajast ja sellepärast ei ole palgalist asjaajajat tarvis. See punkt tuleks põhikirjast välja jätta.

§ 31 ... Keskkogu juhatus võib kogu otsuste täitmist seisma panna, kui need on põhikirjavastased... See kord pidurdab kogude tööd ja ülesannete täitmist, raiskab aega ja suurendab paberite arvu, millest tuleks hoiduda ja ratsionaalsuse mõttes kogu, kes rikub põhikirja või tegutseb ja otsustab asju põhikirjale vastukäivalt, suletakse. Valve kogu tegevuse järele kuulub revisjonikomisjonile. Pealegi on kohapealsed kogud juriidilise isiku õigustega ja vastutavad seaduse ees ise.

§ 39 ... kinnist hääletamist võib nõuda 1 juhatusliige. Kas 2, 3 või 4 juhatusliiget ei või nõuda kinnist hääletamist? Minu arust peaks kahel, veel enam kolmel või neljal juhatusliikmel kokku ikka suuremad õigused olema kui ühel.

§ 40 esinevad nimetused asjaajaja ja sekretär. Kui „asjaajaja“ all on

mõeldud väljastpoolt palgatud isikut, siis on see t o r e d u s ja asjata kulude tegemine, sest § 4. põhjal sekretär ehk üldse mõne organi ametiülesandeid täitja liige võib neid ülesandeid täita teenistusajast. Ei ole siis mõeldav, kui ta oma teenistusülesannete eest saab kahelt poolt palka. Sellepärast tuleks § 40 viimane lause lõpus kustutada.

§ 46. ....„Tehnilistest teenijatest-jaoskonnajuhatajatest kõrgemal palgaastmel olevad teenijad võivad soovi korral kuuluda administratsiooni rühma.“ Milleks pidi põhikirja autor selle lause põhikirja võtma, kui samas paragrahvi p. 1. all on juba öeldud, et rühmi võidakse moodustada: 1) administratsiooni kuuluvatest teenijatest — asutise ülemad, nende abid ja jaoskonnajuhatajad... Jaoskonnajuhataja jääb jaoskonnajuhatajaks, kas kuulub ta postiasutise või telefoni- ehk maavõrgu koosseisu.

§ 78. ....„Erakorraliselt kutsub juhatus nõukogu kokku, kas oma algatusel, revisjonikom., ühe kolmandiku nõukogu liikmete või... (jne.) nõudmisel.“ Aga kas $\frac{2}{3}$ või enam liikmeid ei või nõuda nõukogu kokkukutsumist? Kui ei, siis veeretab see põhikirja nõue põhjendamatu kitsendused liikmetele ette ja osutub õiguste kärpimiseks, vastasel korral see paragrahv vastavaft parandada.

§ 88 põhjal valitakse keskkogu juhatusel liikmed 3 aastaks. Missugused kaalutlused kolme aasta poolt rääkisid põhikirja koostamisel — ei tea, kuid minu arvates oleks otstarbekohasem jääda 1 aasta juurde, nagu senini on olnud praeguses kutseühingus. Sellega on inimesed juba harjunud ja jääks ära liisu tõmbamine ja sellega seoses olev keeruline protseduur. Pealegi tahetakse ka näha uusi nägusid tihedamini.

Põhikirjas ette nähtud aukohtute moodustamisel on õigeks võetud põhimõte, et mida kõrgemal teenistuskohal asub ametnik, seda peenemalt on temal arenenud aumõiste ja seda ideaalsemalt tuleb ta toime aukohtu esimehe ja abiesimehe kohal õigusemõistmisega auasjades.

Nii võidakse § 102 järele keskkogu aukohtu esimeheks valida ainult kõrgema klassi asutise ülemat, postivalitsuse inspektorit, postivalitsuse direktori abi, postivalitsuse direktorit. Kogu aukohtu esimeheks võib valida kohalikku kontori ülemat, ülema abi või jaoskonna juhatajat (§ 104). Kuna on võimatu seda põhimõtet ainuõigeaks pidada, siis ei ole ka põhjendatud need kitsendused, mis põhikiri ette veeretab aukohtu esimehe ja abiesimehe valimisel. See võib tihtilugu mõnelegi liikmele saada saatuslikuks. Ma mõtlen eriti kohaliku kogu aukohut, kus mainitud põhimõtte alusel on valitud aukohtu esimees ja abiesimees. On ju selge, et auasjas kohut mõista, õiget otsust langetada, suudab see, kellele pole võõras see, mis tähendab erapooletult, objektiivselt asjasse suhtumine ja mis on õiglus. Ei ole aga võimalik millegagi tõendada, et ainult ja ükspäinis asutise ülem, abi või jaoskonnajuhataja on suutelised toimetama õiglaselt ja objektiivselt, ja aumehelikult alluvate auasju arutama ning otsustama. Nii mõnegi asutise ülema kohta valitseb selles suhtes põhjendatud skeptitsism. Sellepärast oleks tarvilik, et aukohtutesse puutuvate paragrahvide koostamisel mindaks välja lähtekohast, et auasju võib lahendada ja otsustada võrdse edukusega mitte üksnes asutise ülem, ülema abi, jaoskonnajuhataja, vaid ka teised teenijad, kui neid selleks kutsutakse või valitakse. Selleks ei tohiks põhikiri teha kitsendusi.

Postiteenijate Laenu-Hoiukassa

aasta-peakoosolek peetakse reedel, 11. märtsil 1938. aastal kell 18 Peapostkontori kirjjade-jaoskonna ruumes, Vene t. 9.

Päevakorras 1937. a. aruanne, ülejäägi jaotus, 1938. a. eelarve, valimised ja koosolekul ülesvõetud küsimused.

Kassal oli 1937. a. lõpul 410 liiget ning rahaline läbikäik tõusis üle 43 miljoni sendi.

Kassa nõukokku kuuluvad: esimees R. Raidma, abiesimees A. Niitsoo, sekretär J. Mits ja liikmed J. Uustalu, V. Liik ja A. Kannes. Juhatusse kuuluvad: esimees J. Mau, abiesimees J. Taimre ja liige J. Toolse.

Peapostkontori Ametnike Kogu

aasta-peakoosolek peetakse 28. veebruaril 1938. a. kell 17.30 Peapostkontori arvejaoskonna ruumes. Ametnike Kogu eelmine peakoosolek peeti 1936. aastal. 1937. a. möödus tegevuseta, välja arvatud „Postisarve“ ametliku väljaandja nimetuse kandmine.

Esperanto kursused

3. veebruaril algas Tallinnas esperantokeele kursused postiteenijatele, mille korraldajaks on P.-t.-teen. Kutseühingu Tallinna Osakonna Esperanto Ring. Kursus on üks kord nädalas, kaks tundi korraga ja kestab aprilli lõpuni. Osavõtjaid 16, õpetab hr. J. Törn Postivalitsusest.

Posti-t.-teenijate Kutseühingu Keskjuhatuse XIX tegevusaasta aruanne

(1. jaan. 1937. a. — 1. jaan. 1938. a.)

Tulud

Kulud

Tulude nimetus	Eelarves ettenähtud	Tegelikult laekunud	Kulude nimetus	Eelarves ettenähtud	Tegelikult kulutatud
Saldo 1. jaan. 1937. a.	1212.40	1212.40	Asjaajaja töötasu	360.—	480.—
1936. a. liikmemaksu Tartu ja Valga osakondadelt	83.44	58.53	Kantselei, posti- ja telef.-kulud 1937. a. kongressi kulud	180.—	114.66
1937. a. liikmemaksu osakon.	860.—	1015.47	1936. a. kongressi kulused Tartu osakonnale	60.—	55.05
Hoiusummade $\frac{0}{0}\frac{0}{0}$	5.—	11.97	Reisi- ja päevarahad ning organiseerimise kulud	32.68	32.68
1936. a. kongressi kulused Tartu osakon.	32.68	—	Liitude liikmemaksud	160.—	161.—
Toetus postiametkonna erikapitali komiteelt:			Esitus- ja mitmesugused ettenägemata kulud	185.—	180.25
a) kultuuriline	1650.—	1650.—	Kutseühingu tegevusajaloo eeltööde kuludeks	140.31	100.38
b) N. Jõesuu, Haapsalu ja Elva suvilate remondiks, korrashoiuks ja maksudeks	1840.—	1840.—	Kutseajakirja väljaandmiseks N. Jõesuu, Haapsalu ja Elva majade kinnisvara maksud ja tulekinnitus	500.—	—
c) Elva uue suvila fondiks	2000.—	—*	N. Jõesuu, Haapsalu ja Elva majade remondiks, elektri sisseseadeks, korrashoiuks ja sisseseade täienduseks	1450.—	1450.—
N. Jõesuu suvilate müüjalt G. Unt'ilt obligatsiooni kustutuse võla lõpposa	—	13.—	N. Jõesuu, Haapsalu ja Elva majade remondiks, elektri sisseseade täienduseks ja sisseseade täienduseks	250.—	249.02
N. Jõesuu ja Haapsalu suvitajatelt 1937. a. elektrimaksu	—	50.55	Elva uue suvila fondi	2565.53	2614.13
				2000.—	—*
			Kokku kulu Kr.		5437.17
			SALDO 1. jaan. 1938. a.		414.75
	7683.52	5851.92	Kokku kr.	7683.52	5851.92

MÄRGE: *) Elva suvila fondi summa Kr. 2000.— ei laekunud 1937. aastal, kuna erikapitali eelarve aasta kestab kuni 1.IV 1938. a.

1938. a. eelarve-kava

Tulud

Kulud

Saldo 1. jaan. 1938. a.	Kr. 414.75	Sekretäri töötasu 12 kuu eest	Kr. 480.—
1938. a. liikmemaksu osakondadelt	„ 1000.—	Kantselei, posti ja telefoni kulud	„ 120.—
Hoiusummade $\frac{0}{0}\frac{0}{0}$	„ 10.—	1938. a. kongressi kulud	„ 60.—
Toetus postiametk. erikapitali komiteelt:		Reisi- ja päevarahad ning organiseerimise kulud	„ 160.—
a) kultuuriline	„ 1650.—	Liitude liikmemaksud	„ 170.—
b) N. Jõesuu, Haapsalu ja Elva suvilate remondiks, korrashoiuks ja maksudeks	„ 2000.—	Esitus- ja ettenägemata kulud	„ 134.75
c) Elva uue suvila fondiks	„ 4000.—	Kutseühingu tegevusajaloo eeltööde kuludeks	„ 500.—
		Toetus kutseajakirjale	„ 1450.—
		Kinnisvarade maksud ja tulekinnitused	„ 250.—
		Kinnisvarade remondiks, korrashoiuks ja sisseseadete täienduseks	„ 1750.—
		Elva uue suvila fondi	„ 4000.—
	Kr. 9074.75		Kr. 9074.75

14. jaanuaril 1938. a. Keskjuhatuse koosolekul läbivaadatud ja vastu võetud:

Esimees: J. Uustalu Laekur: A. Kannes

Liikmed: J. Kallasma, Joh. Laik, R. Raidmä, R. Viilup, Elber, R. Loigom, N. Rumm

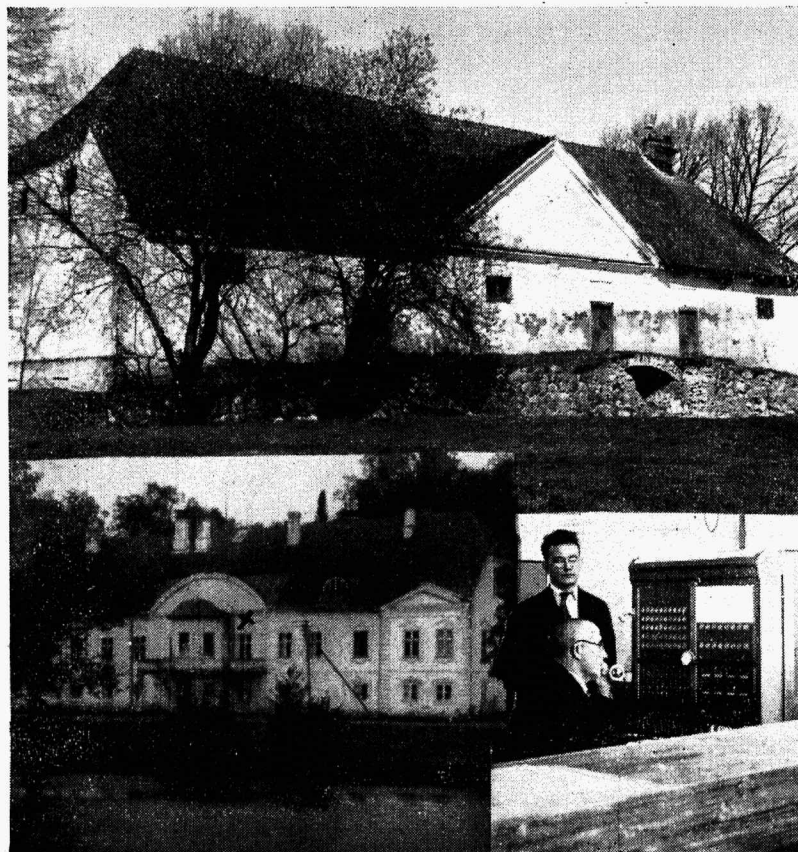
POSTKONTOR *Ahja*

Koht, mis seda nime kannab ühes val-
laga, asub Vastse-Kuuste rdt.-jaamast 12
km ja Tartust 33 km Tartu-Petseri maan-
tee ääres. Ahja on tagasihoidlik, elab
enesesse tõmbunult, mille tagajärjel pole
ta kuulsaks saanud ei ajalehtede veergu-
del ega muul viisil. See vahest tuleb sel-
lest, et Ahjal puudub alevik, kus elu pul-
bitseks veidigi kiiremini kui tavalises
maakohas.

Vene valitsuse ajal oli lähim postiasu-
tis Ahjale Kastre-Võnnu postijaoskond,
kust posti laiali veeti kõigisse Võnnu kihelkonna mõisadesse ja vallamajadesse —
sellega ka Ahjale. Segastel aegadel suleti
K.-Võnnu postijsk., mida ka ei avatud
omariikluse algpäevil. Tol ajal oli Võnnu
kihelkonna „postmeistriks“ kirikuõpetaja,
kes posti sorteeris valdade järgi ja kust
siis vallad küüdikorras oma ära tõid.
Postivalitsusel oli küll kavatsus K.-Võnnu
postkontor avada, milleks seadis üles
nõuded: antagu valla poolt kolmeks aas-

taks tasuta ruumid kontorile ja kontori-
ülema korterile ja veetagu post tasuta
lähemast postkontorist. Ka Ahja valla-
valitsus pretendeeris postkontori asuko-
hale. Millegi pärast ei läinud postivalit-
susel korda K.-Võnnus postkontorit ava-
da. Postkontor avati Ahjal 1. juulil 1922.
aastal.

Algusest peale arenes Ahja postkon-
tor suurema osa Võnnu kihelkonna val-
dade postivahendajaks, kuigi hiljem ka
Kastre-Võndu kui kihelkonna keskusesse
postkontor avati. Töö suurenes aasta-
aastalt, mille tagajärjel tõusis kontor
1931. aastal 3. klassi. Kuigi vähendati
Ahja postkontori piirkonda esialgselt
suurusest peaaegu pooleni, ei näita töö-
graafik langust, vaid tõusu. Nii peale
Tartu-Petseri raudtee avamist lülitati välja
raudtee ümbruskonnad, siis Mooste vald
ja käesoleval aastal osa Peipsi veert ühes
Piirisaarega. Töö langust hoiab jõukas
Ahja ja järelejäänud „tagamaa“.

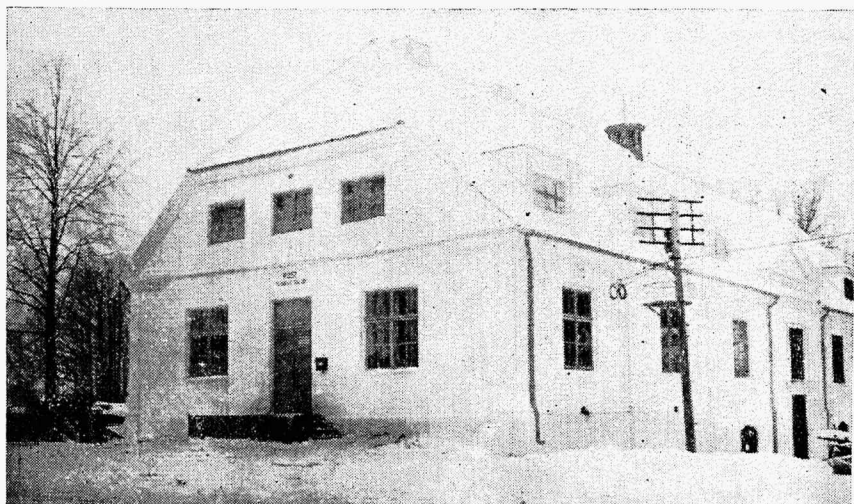
Pilte Ahjast

Üla1: Ahja mõisa end.
viljaait, mille ainsaks
elanikuks oli toonekurg;
ait on nüüd ümber ehi-
tatud posti- ja rahva-
majaks.

All: Ahja mõisa här-
rastemaja, mille teisel
korral asus postkontor
(ristiga märgitud).

Ahja praegune „post-
meister E. Niin (püsti) ja
ametnik J. Tähiste.

Ahja vastne posti- ja rahvamaja, mis ehitati ümber endisest mõisa viljaaidast.

Postkontor asub Ahja keskkohas, mida moodustab endine mõisa südamik. See ei ole kuigi suur asula. Endine härrastemaja seda ümbritseva pargiga, piirituse vabrik, meierei, apteek, kaks kauplust, jaoskonnaarst ja paar asuniku elamut ning postkontor. Ja see on kõik. Nii-sugusena oli ta ka omariikluse algpäevil. Ei ole siin olnud tähelepanuväärt arengut. Vahest ainult niipalju, et endistel mõisapõldudele on tekkinud uued asunike majade kogud. Kuid sellegipoolest on Ahja jõukas.

Hea arenemisvõimaluse võtsid põlvalased, kes oskasid Tartu-Petseri raudtee oma poole tõmmata oma endisest sihist, mis oli umbes 4 km Ahjast.

Asula väiksuse tõttu on kujunenud ka postkontori töö. Kirjade laialikannet ei ole. Publikut käib postkontoris vähevõitu. Miks siis postkontorisse tulla, kui asju saab ajada postivedajate kaudu? Ja seda moodust kasutavad ahjalased oht-rasti.

Postkontor on peamiselt kujunenud jaotuskontoriks agentuuridele nii posti kui ka telefoni alal. Sellest siis töö kõrgpunkt on hommikul, millal post Vastse-Kuustest saabub, ümber töötatakse ja agentuuridesse ning kirjataludesse edasi saadetakse. Ja peale lõunat vastupidi. Poole mehestikust annab telefon. Agentuuridega kokku on Ahjal üle 150 abo-nendi teenida. Nende rahuldamiseks peab teenimine kommutaatoril vahest üpris väle olema.

Avades sai postkontor omale ruumi ühes kontoriülema korteriga endise härrastemaja teisel korral. Postkontoril oli seal ainult üks ruum, mis kuidagi ümber

ehitatud mõisa ooteruumist. Ruum oli äärmiselt kitsas, võre-barjääriga jaotatud kaheks — publiku ja ametiruumiks. Ja sinna pidi mahtuma kõik. Ruum oli vist ainulaadsem sellepolest, et tal puudusid aknad! Akende aset täitis klaasuks lah-tisele verandale. Hämar oli töötada ja talvel — kuigi kleebiti ja kliüsterdati ust — külm. Ainult vaikse ilmaga suutis ahi ruumi niivõrd soojaks kütta, et kraadiklaas näitas lubatud pügalate arvu. Selle eest aga kui tuul juhtus klaas-ukse poolt olema — hakkasid jalad kontoris külme-tama ja käed kohmetusid. Kuid läbi saadi ja tervelt 14 ja pool talvet.

Samas härrastemajas asub ka Ahja 6-kl. algkool. Kooli saal asus kontori kõr-val. Oi seda naeru, kära ja laulu, mis täitis kontoriruumi läbi seina vahetundidel. Harjunud oldi sellega, ja nii harjunud, et pärast, kui lastepere laiali valgus õppetöö vaheajaks, hakkas kuidagi igav... Ja möödus jälle päevi, millal uue olukorraga harjuti.

Alles läinud aasta detsembris lahenes kontori ruumide küsimus. Vallavalitsus ehitas uued ruumid postkontorile ühes rahvamajaga — ühise katuse alla. Uued ruumid said nägusad, valged, soojad ja Ahja oludele küllaldaselt avarad.

Kontori avamisest kuni 1935. a. detsembrini oli ülemaks Kusta Rämmal, kes siirdus Tartu postkontorisse ametnikuks. Tema all arenes kontor selliseks, nagu ta praegu on. Temale järgnes Ed. Niin, kes praegu juhib kontori tegevust. Esimene abiline Viktor Värk siirdus 1936. aasta sügisel Värska postkontori ülemaks. Tema asemele määrati end. Sonda postk. ametnik Edden Vaas. „Vana olija“ Ahja

postkontoris on 4. j. ametnik Jaan Tähiste, kes määrati siia juba 1924. a. postiljonina. Ahja laialdast telefoni korras-
taspiirkonda korrastab II j. meh. Lembit Sarrand. Kõige hiljem tulija on noor postiljon Elmar Padar, kes postiametkonda teenistusse astus läinud aasta suvel. Nii praegune koosseis 5 teenijat. Ainuke naisametnik siirdus läinud aasta suvel Keila postk. ametnikuks.

Nagu harilikult igal pool maal, nii ka Ahjal on meelelahutuste valik väga piiratud. Tavalisemad vahest pidud. Needki ei toimu kuigi tihti — ja kui on, siis muidugi ka postirahvas kohal, kes tegelase-
sena, kes pealtvaatajana. Am. Tähiste on kohapeal eelistatum näidendi etteüt-
leja ja orkestrant. Post. Padar jälle näitle-
jana. Nemad on Ahja postkontorist koha-
pealsed tegelased. Abiline E. Vaas on
kaitseleiidus kompanii pääliku abi, kes

osa oma vabast ajast pühendab kaitse-
leiidule. Teised teenijaist end seltskond-
like kohustustega siduda ei saa, sest kom-
mutaator tahab ka „mittesunduslikul“
ajal teenimist. Ja see ongi maa-asutuste
ülemate traagika.

Kuigi sügisel ja talvel elu ühetooniline — hall, on suvel ilus — just maastiku
tõttu. See on Ahjal kena, veidi laineline
ja kaunis metsarohke. Jõgi asub mõi-
sast umbes 2 km eemal. Selle eest aga
rahuldab supelusvõimalus mõisas olevas
järvekeses. Kalad selles järvekeses liiga
väikesed püüdmiseks, kuid vähki saab,
kuigi vähipüüdmine järvekeses pole moes.
Õngespordlast rahuldab täiel määral jõgi.

Ahjust 8—10 km eemal asuvad vastsed
suvituskohad Taevaskoja ja Valgemetsa
— nii paraja suvehommikuse matka kau-
gusel.

N.

Mõningaid tähelepanekuid

Alates 1. nov. 1933. a. pandi kehtima
uued, parandatud ja täiendatud töökorral-
duse juhtnõõrid, mis kalkuleeriti tol ajal
kehtivate korralduste ja juhtnõõride
alusel ja mis pidid olema kõigiti ots-
tarbekohased.

Pärastpoole aga korraldati töö mõnel
alal ümber, mille järeldusel teatava üles-
ande täitmine kujunes mitmeti märksa
keerulisemaks ja aegaviitvamaks toimin-
guks, kui see oli kehtivate töönormide
koostamisel.

Nii näiteks, alates 1. aprillist 1935. a.
seati sisse raadioringhäälingu abonen-
tide nimekirja pidamine, mis iga järgneva
aruande-aasta alguseks tuleb ümber kir-
jutada, ja tehti asutistele kohtadel üles-
andeks nõudelehtede koostamine posti-
valitsuse maksudenõudja ametniku ni-
mele r/ringhäälingu abonentide võlglaste
kohta. Kehtivates töökorralduste juht-
nõõres (vt. TkJ B lisa 76 ja 77) selle
töö ekvivalendi arvutamisel ei ole aga
seda lisatööd arvesse võetud.

Samuti muudeti 1936. a. statistika reg.
IV koostamise kord. Endise korra juures,
millal töötati välja kehtivad töökorral-
dusejuhtnõõrid, koguti andmeid statistika
reg. IV koostamiseks vaid 1 kuu eest ja
nende andmete alusel kalkuleeriti välja
agentuurijuhatajate tasu ja saadi kätte
statistilised andmed terve aasta eest
agentuuride tegevuse alal. Uue korral-

duse alusel aga, mis pandi kehtima pä-
rast töönormide uuendamist, tuleb ko-
guda neid andmeid 7 kuu eest. Teiste
sõnadega: statistika reg. IV koostami-
seks tuleb uue korra juures tarvitada
aega tervelt 6 korda rohkem kui endise
korra juures, millal pandi kehtima pa-
randatud töönormid, kuid TkJ pole seda
arvesse võetud (vt. TkJ B lisa jagu C
nr. 7 § 95 p. 3 juurde).

Mäletatavasti tehti möödunud aastal
korraldus, et sissemaksukaartide vastu-
võtmisel publikult on nende vastuvõtja
ametnik kohustatud nimekirja varal sel-
gitama, kas publiku poolt koostatud sis-
semaksukaardil näidatud jooksva arve
number vastab arveomaniku nimetusele
või mitte. Kehtivate töönormide väljatöö-
tamisel, millal määrati kindlaks selle töö
ala ekvivalent, säärast sunduslikku nõuet
ei olnud. On päris selge, et näiteks 100
sissemaksukaardi vastuvõtmisel tuleb
nende vastuvõtjal ametnikul 100 korda
lehitseda nimekirja ja otsida sealt kaar-
dil näidatud arveomaniku nimetust. Te-
kib küsimus, kumb toimingust nõuab
rohkem aega, kas sissemaksukaardi vas-
tuvõtmine, registreerimine jne., mille eest
on määratud ekvivalent 20, või nimesti-
kust arveomaniku nimetuse otsimine, mil-
list toimingut aga üldse ei ole arvestatud,
nagu nähtud TkJ B lisa nr. 19.

Kuna töö postiametkonnas on niiviisi

korraldatud, et teenijaile maksetakse tasu vaid tehtud töö kvantumi eest, mitte aga töö tegemisel kulutatud aja eest (tükitöö põhimõte), siis peaks olema ka loomulik, et töö suurenemise juures, millal teatava töö valmistamiseks läheb rohkem aega, tuleks arvata lisatasu alla, s. o. teiste sõnadega — tuleks eelmainitud operatsioonid ümber mõõta ja määrata vastav ekvivalent, mis vastaks nende tööde tegelikule hulgale, s. o. nende tööde tegemiseks tegelikult tarvisminevale ajale.

Nõnda kui postivedajaile maksetakse tasu ärasõidetud km arvu alusel, nõnda samuti maksetakse ka postiteenijaile tasu tehtud töö hulga eest. Ja niipea kui postivedajail läbisõidetud km arv suureneb — tõuseb ka veotasu vastavalt juurdetulnud km arvule, kuna postiteenijaile, nagu nähtub, mitte iga kord ei arvestata juurdetulnud tööd.

Suurenenud tööhulga mittearvestamise tagajärjel ei jää teenijad mitte üksnes ilma neile vastava seadusega kindlustatud töötasust lisatasu näol, vaid kõigiti väga tublid tööjõud võivad ka kergesti sattuda „nõrkade“ teenijate liiki väikmaste asutisse saatmise ähvardusega, kuna nemad ei suuda täita tööhulka, millega toimetulemine varem oli mitmeti lihtsam ja vähemaegaviitvam.

Teatavasti sünnib postiteenijate tööviime igaaastane hindamine tööproduktiooni alusel, s. o. võetakse eeskätt arvesse, kas teenija suudab välja töötada nõutavat tööühikute arvu või mitte, mis siis on ka mõõduandev atesteerimisel.

Kui näiteks praeguse korra juures hinnata neid teenijaid suuremais asutises, kes töötavad r/ringhäälingu, statistika reg. IV koostamise ja sissemaksukaartide vastuvõtmise alal kehtivate töönormide alusel, siis võib olla päris kindel, et ükski neist teenijaist ei suuda täita nõutavat normi, ja seepärast on põhjust karta, on olemas võimalus, et neid atesteeriv ülemus võib täie õigusega neid teenijaid paigutada „nõrkade“ tööjõudude nimekirja, kuna atesteerijal puudub alus nende õiglasemalt hindamiseks töökoormatusele vastava ekvivalendi puudumisel.

Umbes samasugune lugu võib sündida lisatasu jaotamise juures. Töö jaotatakse asutises teenijate vahel kehtivate tööühikute varal kalkuleeritud tööhulga alusel niiviisi, et töökoormatus teenijate vahel oleks võimalikult võrdne, ja kui töö hulk asutises on tõusnud, koosseis aga jäänud endiseks, et siis ka kõik asutise teenijad

Johannes Ranna,

Viljandi keskjaama vanem: „Kurat teab, kumb lava rohkem kontimööda on?“

töötaksid võrdselt rohkem juurdetulnud tööhulga võrra, sest et lisatasu teenijate vahel jaotatakse võrdselt iga teenija palga suurusele vastavalt.

Arusaadav, et teenija või suuremais asutises teenijad, kes töötavad r/ringhäälingu, statistika reg. IV koostamise ja sissemaksukaartide vastuvõtmise alal, on sunnitud nende tööde täitmisel rohkem aega kulutama nõutava normi täitmiseks, kui need teenijad, kelle töö pärast kehtivate töönormide käsitlemisele võtmist ei ole uute korralduste alusel läinud aegaviitvamaks või millist tööd uued korraldused üldse ei ole riivanud, kuna aga lisatasu jaotamise juures seda arvesse ei saa võtta aluse puudumisel, s. o. teiste sõnadega: üks teeb tööd, kuna teine saab selle töötasust osa enesele.

Kui ei ole võimalik kehtivaid töökorralduse juhtnõore vastavalt täiendada, siis vähemalt peaksid asutiste ülemad teenijate töö hindamisel seda asjaolu arvesse võtma.

J. L.

Pühapäevarahu

Võrumaa praostkonna kirikuõpetajate poolt algatatud küsimus — võimaldada postiametkonna teenijaile pühapäevarahu enne lõunat — on tänuväärt algatus meile, postiteenijaile. Meenuvad ühe kaasteeni ja prohvetlikud sõnad ühe kutseühingu osakonna koosolekul, kus nuriseti pühapäevase töö üle, et ega meie omal jõul seda olukorda parandada ei saa, tuleb abi otsida kirikuõpetajailt.

Meie, postiteenijad ise, olles selle olukorraga juba nagu paratamatusega harjunud ja nagu ei oska ega julgegi paremat tahta, igakord ei märkagi, kuipalju meilt on võetud sellega, et peame pühapäevahommikul kontoris istuma või kirju kandma. Kuid siiski tihti, istudes pühapäevahommikul publikust tühjas kontoris ja vaadates aknast möödaliikuvaid kaaskodanikke, enestega rahulolevatena, kes kirikusse, kes lihtsalt jalutama minnes, tunneme, nagu kisendaks midagi me hinges. Oleme inimesed, kes ei pääse argipäevasusest.

Ma ei ole küll usklik, mõtlen seda selle sõna paremas mõttes; käin väga harva kirikus ja nagu ei tunnegi tahtmist selle järele, mis küll võibolla ka tingitud sellest, et amet ei võimalda ja ainult „kombineerides“ ning teatud mõttes riskideski saab seda teha, kuid siiski tihti, pühapäevahommikus vaikuses kontori ukse avades tuleb tahtmine kaugelt kõlava kirikukella kutsel koos teiste kaaskodanikkudega minna otsima tröösti ja unustust pühakojast.

Tundes endid olevat, ja seda ka oleme, täielikult kaaskodaniku teenistuses, enne, kui asume paluma enestele mingisugust soodustust, jõuame selgusele, kas selle all ei kannata kaaskodaniku, publiku huvid. Praegusel juhul tahame pühapäevast töökoormat vähendada, s. t. kontori ja telefoni lahtioleku aega lühendada ja viia pealelõunasele ajale, ning jätta ära rahaoperatsioonid.

Olen täiesti veendunud, et selle all ei kannata publiku õigustatud huvid. Kuid kas see „operatsioon“ ilma „valuta“, s. t. ilma nurinata ja etteheideteta läbi läheb, see on iseküsimus.

Inimese tahtmised on suured, ja kui neile järele anda, siis vist polegi piiri. Näiteks, kui postkontorid toimetaksid iga liiki operatsioone ööpäeva kohta 24 tundi, siis leiduks rahasaatjaid ja margiostjaid ka kell 3 öösel ning tekiks nurin, kui kord jällegi öised operatsioonid ära jäetaks. Kui pakutakse soodustusi, miks siis mitte neid vastu võtta. Laupäeval on halb ilm, ei viitsi postkontorisse minna, võib seda teha ka pühapäeval. Samuti on üsna kena komme uueaasta hommikul veel alles unise peaga, sõbrale kõlistada ja head uut aastat soovida. Peageli tuleb odavam kui postiga ja vaeva ka vähem.

Kas see aga ei ole liialdatud soodustus kaaskodaniku, seekord postiteeni arvel?

Pühapäevased rahaoperatsioonid maal minu teada on sisse seatud kontorist kaugel elavate maainimeste jaoks, kes äripäeval ei saa aega neid asju ajama tulla. Kahjuks aga on siin meie vastutulelikkus peagu sajabrotsendilisel tühja joosnud. Pühapäevaseid operatsioonitunde kasutatakse väga vähe ja sedagi ainult kohapealsete inimeste poolt, kelledele ei teeks raskusi äripäeval kontorisse tulla. Teiseks, miks ei ole pangad ja muud asutised nii vastutulelikud?

Paljudes välisriikides ei toimetata pühapäevadel üldse mingisuguseid postiope-ratsioone ja seda just riikides, kelledest paljud kultuuriliselt meist ees. Kas ei saa siis meie pühapäevast tööd natukenegi piirata?

Varematel aegadel oli ju üsna mugav pühapäevaõhtutel värsket ajalehte lugeda. Nüüd aga seda enam ei saa. Ajalehed peavad pühapäeva. Nuriseti algul, nüüd on see kõik juba unustatud. Samuti harjutakse kindlasti ka sellega, kui post pühapäeval natukene puhkab.

Kokku võttes oleks minu palve ja ettepanek neile, kelledest oleneb käesolevas asjas viimane sõna: pühapäevadel jätta ära rahaoperatsioonid ja kontor lahti pidada peale lõunat kella 14—18-ni, mis ajal võimaldatakse ka telefonikõnesid hariliku hinnaga.

AVa.

Veel on võimalik tellida „Postisarve“ 1938. a. peale

Ettevalmistusi postiballile

Ettevalmistused ballile on täies hoos. Estonia ooperi tenor K. Ots rihib ja seab paigale postirahva lauluhääli, et need ballimõllus ja -tujus „vajuma“ ei hakkaks: Tants peab olema klaar, ka sellel alal käivad kibedad ettevalmistused. Daamid kannatavad suure ajapuuduse all, sest terve vaba aeg kulub ära peegli man. Ka härrad hoolitsevad varakult oma „vrakkide“ korrasoleku eest. Kolleegil provintsis on selles asjas muret siiski kõige enam, kuna ta on ju kaugel, kuid postiteel saadab ta oma pealinna kolleegile kirja: „... ja jumalapärast ära unusta minu jaoks kahte ballipiletit kinni panemata!!!“

Puhkuste teostamise võimalustest

Joh. Tamre

Riigiteenistuse seaduse § 25 kindlustab riigiteenijale peale 1 aastase teenistuse 2 nädalat ja peale 2 aastast teenistust 1 kuu puhkust. Vabariigi Valitsuse vastava otsuse kohaselt tuleb puhkus võimaldada eeskätt neil aastaegadel, mis ei ole eriliselt seotud vastava riigiteenija peategevusega; kui niisugune side puudub, siis puhkust võimaldada ajajärgul 1. maist — 1. septembrini.

Kuna postiametkonna enamikus asutistes töö hulk suvekuudel pisut väheneb ja suvitusrajooni asutistes isegi mitmekordselt tõuseb, siis on puhkuste teostamine suvekuudel väga raskendatud. On aga vastuvaidlemata tõde, et puhkus täidab oma atstarbe ainult suvekuudel. Pika talve jooksul pingutava tööga kurnatud organism vajab tungivalt päikese elustavat ja tervendavat mõju. Talve jooksul toa umbses õhus kaotatud energia tuleb uuendada, seetõttu on hädavajaline puhas õhk ja päike. Kunas on see võimalik, eriti linna inimesel, kui mitte ainult suvise puhkuse ajal? Meie ülesanded on küllalt vastutusrikkad, täpsed ja pingutavad, et kevadetulekul mitte tunda väsimust.

Lähemal ajal seisab ees puhkuste kava väljatöötamine ja paljud kaasteenijaist on juba nüüd mures oma puhkuste pärast. Loomulik, et kõik on huvitatud saada puhkust suveajal. Et see aga võimata, siis tekib õõrumisi, pahandusi ja pettumusi. Suvel on selles mõttes kõige halvemas olukorras hommikupoolse tööga seotud

teenijad ja eriti need, kes veel pääle selle seotud kassa ülesannetega. Need ülesanded seovad kinni terveks päevaks, kaasaarvatud ka pühad ja pühapäevad. Missugune pettumus ka siis, kui kauaigatsetud vabadus — suvine puhkus — langeb talvekuule.

Tahan allpool loetleda mõningaid takistavaid tegureid, mis ei luba asutustes rahuldavalt toime tulla puhkuste teostamisega:

1) Asutiste koosseisudest on 10—15% vakantkohti, mis eriti koormav puhkuste teostamise ajal.

Puhkuste ajal puudub seega 25—30% teenijaskonnast, mis on siiski liiga kõrge %, et ülesannetega rahuldavalt toime tulla.

2) Posti ala normid, eriti publikuga töötades, põhjustavad liiga suuri ajakaotuse %%. Paljud postitarvitajad, eriti maal, oma viletsa kirjaoskamise ja lihtsameelsuse tõttu, raiskavad ametniku aega, mida aga ei kompenseerita. Seetõttu on postiala kontorid koosseisu poolest alati täbaramas olukorras, kui normaaltüübilised asutised.)*

3) Ülesanded on aastate jooksul muutunud laialistemaks, palju ülesandeid on tulnud juurde, vastutust on tõstetud ja talitused peensusteni täpsustatud, eriti postisortimise ja transfertoperatsioonide toimetamise alal, kus vähemgi eksitus

*) Autori kirjaviis muutmata. Toim.

toob kaela hoiatuse, mis põhjustab mitmekordse kontrolli ja omakorda ajakao-tusi.

4) Kuigi töörohkus suvekuudel normaalsest pisut langeb, ei võimalda see vastavalt üksikutel aladel, kas tööabinõude või -iseloomu tõttu, tööjõu koon-damist.

5) Eriti takistavaks teguriks on teeni-jate haigestumised suvekuudel, mida kah-juks isegi normaalsest rohkem ette tuleb. Osalt on see põhjendatud seega, et pal-jud teenijad, eriti kopsuhaiged ja iga-suguste vannide kasutajad, vajavad ravi just südasuvel. Tuleb ette juhtumeid, et arst vabastab haige töölt liiga kergelt ja sellise vastutustundeta kolleegi pärast kannatab kavakohase puhkuse saaja.

Arvestades neid asjaolusid, selgub, et neile, kes kavakohaselt pidanuks puhkuse saama paremal aastaajal, ei ole seda või-malik anda.

Täie õigusega küsivad kaasteenijad, kas ei oleks otstarbekohasem talitada vana hiina kombe kohaselt, mille järgi arsti honoraar tasutakse ainult siis, kui inimene terve; jääb ta aga haigeks, siis ei saa arst mingit tasu. Kas ka siin tali-tada samuti — hoolitseda eestkätt tervete eest, et nad ei haigestuks?

6) Lõpuks on traditsiooniks kujunenud, et kontorite, agentuuride ja kirjatalude

revideerimine sünnib südasuvel, kus kir-jatalunik heinal, agentuurijuhataja puh-kusel ja abiline juhatab kontorit. Kas ei võiks mitte revideerimist toimetada teis-tel aastaegadel, välja arvatud muidugi erandjuhud, ja seega vabaneks paar-kolm kuud ilusat aega puhkuste teostamiseks.

Et teenijaskond suvekuude jooksul nor-maalsemast rohkem ei töötaks ja hariliku 3 ehk 4 vahetuse asemel 2 vahetuses, oleks radikaalsemaks abinõuks puhkusi kompenseerida ajutiste tööjõudude abil.

Teatavasti töötab postiametkond nor-mide alusel. Igal asutisel on 10—15% va-kantkohti. Igal asutisel ka oma piirkon-nas teatud ajutise tööjõudude kaader, kes üksikutel aladel üsna rahuldavalt toime tulevad. Kui näiteks 10% asutise vakant-kohtadest täidaks ajutiste tööjõududega suvekuu jooksul, poleks riigil sellest mingisugust kulu, kuna see osa langeb teenijaskonna kanda vähemsaadud pree-miate näol. Suurem osa preemiatest jääks aga siiski alles ja asutis töötaks läbi aasta ühesuuruse koormatusega. Vakant-kohtade hoidmine laseks end igapidi õi-gustada, teenijaile saaks enam-vähem su-vekuudel võimaldada puhkust, kusjuures töötase peaks tõusma.

Loodame, et selles küsimuses on või-malik olulisi kergendusi läbi viia.

Veel kütteküsimusest

Lubatagu mul veel mõne sõnaga peatuda m. a. „Postisarves“ nr. 11 ilmunud artikli „Kokkuhoid teenijate tervise arvel“ juures.

Mainitud artikli autor soovib teenijate ja asutiste ülemate huvides sisse seada ametiru-umide temperatuuri registreerimise kaustiku, ku-hu siis talvekuudel sisse kantaks iga päev töö-algul või tarbe korral enam kordi iga ruumi temperatuur. Neid sissekandeid kontrolliks ja kinnitaks asutise ülem. See kaustik näitaks siis, kuivõrd on hoolitsetud ametiruumes tarvilise temperatuuri eest ja kuivõrd on õigustatud kok-kuhoid küttepuude alal.

Kas aga selle kaustiku sisseeadmisega tar-viline temperatuur ametiruumes saavutatakse — selles lubatagu mul kahelda. On enam-vähem kindel, et niikaua kui see kaustik järelevalve suhtes allub ainult asutise ülemale, jääb olu-kord temperatuuri suhtes ametiruumes endiseks. See olukord võib muutuda vahest alles siis, kui stügis- ja talvekuudel selle kaustiku väljavõtteid esitada Postelile.

Nende ametiruumide soojendamise-ga stügis- ja talvekuudel on tõesti olukord räbal, eriti mõnes suuremas asutises. Lasub ju järelevalve tempe-ratuuri kõrguse üle ametiruumes ainuüksi asu-tiste ülemail. Ka puudub kontrolli võimalus selle nii ülitähtsa küsimuse üle.

Eriti räbal on olukord aga nende ametiru-umide soojendamise-ga, millel on kas 1) ühine ahi asutise ülema või mõne ametniku, kes asu-tises ülema kõrval etendab juhtivat osa, korte-riga, või 2) ruumil on küll omaette ahi aga kõr-valoleva korteri ahjusuu asub ka ametiruumis. Ühe sõnaga — kõrvaloleva korteri ahju kōetakse ametiruumist. Tavaliselt lükatakse siis korteri omaniku poolt tulised sõed ahju sulgemisel häs-ti tahapoole. Sageli jäetakse siis ka ametiruumi ahi kütmata põhjusel „kahte ahju kütta ei või“. Ning vaestel teenijail tuleb siis leppida sellega kui paratamatusega ja lōgistada külmas ruumis hambaid.

Päeval, kui töö intentiivsem, saadakse kül-mast kuidagi üle, aga mis teha öösel — üksi suures ruumis öövalvel viibides. Pole kuigi mõ-nus öövalvel viibida 10°—13° R temperatuuri juures. Ei suuda sellisel korral palju aidata ka üliiriided.

Ja kõige selle tagajärg? Suurem haiguste prot-sent nende teenijate keskel, kes olude sunnil on kohustatud töötama alakõetud ruumes.

Iseasi, kui ametiruumis omaette ahju ei ole. Ka sellest saadakse hea tahtmise juures üle — ehitatakse lihtsalt sellisesse ruumi ahi. Krediti selleks ikka võimaldatakse.

Kui aga ruumis on ahi, välja nõutud ka vas-tav kvantum küttepuid ja siis ka ei kõeta — noh, sellisel korral kokkuhoid küll ei sünni

Sellest, teisest mittesest

Kas sellepärast, et Johannes Aavik korraldab pealinna postlastele eesti keele kursusi, või millegi muu tõttu, kuid praegu on nii, et kirjutada sõna POSTKONTOR enam ei oska. Vanasti oli lihtne ja rahumeeli võisid kirjutada postkimbu lipikule: Pärnu-Jaagupi, kirjaümbrikule: Tartu vaksali postkontori ülemale, Virumaa t.-t.-võrgule jne. Kuid nüüd, võtkem PN viimaseid parandusi, esinevad asutiste nimetused nii (jälgigem suuri ja väikesi algtähti ja sidekriipse!):

Rapla postkontoris ja Pärnu Jaagupi postkontoris avati uuesti raudteetalitused. Järve postiagentuuri kontrollkontoriks on Tallinna Peapostkontori asemel Tallinna Vaksali Postkontor (Rapla ja Pärnu Jaagupi postkontorid esinevad väikeste algtähtedega, Tallinna postkontorid aga suurtega).

Edasi: Viru-Roela Postiagentuuri kontrollkontoriks on... jne. Pärnu Ranna Hotelli ajutises Postiagentuuris ei ole telefoni kõnepunkti (mõnel pool kirjutatakse aga telefonikõnepunkt). Elistvere agentuur vahetab posti Tabivere Postkontoriga...

---

fiskuse huvides, pigem küll teenijate tervise arvel enese võimu demonstreerimises.

Ei usu, et ülalkirjeldatud kaustiku sisseseadmine ja temperatuuri registreerimine säärasel kujul, nagu seda soovitab artikli „Kokkuhoid teenijate tervise arvel“ autor, tagajärgi annab. Kindlasti ei usu seda ka artikli autor ise.

Kui aga 1) esitada sügis- ja talvekuudel sellist kaustikust väljavõtteid Postelile, 2) lammutada korterite ja ametiruumide ühised ahjud, 3) ehitada igasse ruumi — nii korteritesse kui ka ametiruumesse — omaette ahi ja 4) määrata kindlaks eriti õõvalvega seotud ametiruumide temperatuur, siis võib küll kindlasti loota olukorra paranemist temperatuuri suhtes. Kindlasti väheneb siis ka haiguste protsent meie ametkonnas. Carpe diem!

Kaastööd järgmise numbriga jaoks palume ära saata hiljemalt 7. märtsiks.

Toimetuse.

Kaanepilt:

Kutseühingu Tallinna osakonna Piritas puhkekodu kevade ootel.

Seega: Järve postiagentuur, kuid Viru-Roela Postiagentuur. Et siit tuletada mingit reeglit suurte ja väikeste algtähtede suhtes on võimatu (või maadlen ma ainult masinapreili trükivigadega?), siis seepärast ma arutlen, kuna nimede kirjutamisega ja nende õigekirjutamisega on meie ametkonnas iga päev tegemist. Oletagem, et teatava koha teatav postiasutis loetakse pärisnimeks, mida on nõue kirjutada suure algtähega. Kuid PN-i eeltsiteeritud paranduses mainitavad kirjatalud (näit.: „Aadamäe kirjatalu saab posti...“) esinevad väikese algtähega. Kui Viru-Roela Postiagentuur on pärisnimi, siis peaks sa muti olema ka Adamäe Kirjatalu, Jalgsama Telefonikõnepunkt, Rapla-Virtsu Postvagun (ka asutis, seega siis pärisnimi!) jne.

Või võtkem ringkirjalikke korraldusi. Siingi võib märkida erinevusi, nagu: „Kõigile Postkontorite ülemale“ ja „Kõigile postkontorite ülemale“; „Taruvalu III. kl. p. t. t. kontori ülemale“ jne. Kuid teatava koha teatavat asutist pärisnimeks lugedes oluks ehk õige nii: „Taruvalu III kl. P.-t.-t.-kontori (kolm sidekriipsu!) ülemale“ jne.

Nõnda nende pärisnimedega, mis viimastel kuudel fikseeritud õige mitmel kujul, kõigutades seni kehtinud õigekirjutuse pruuki päris „revolutsiooniliselt“. Kuidas on õige või päevakohane, seda kahjuks ei tea (armas „Postisarv“, aita!), kuid minu keeleinstinkt sunnib mind kirjutama järgmiselt: Kõigile postkontoriülemale (üks sõna), või — Kõigile Postkontoritele, mitte Kõigile Postkontorite ülemale. Sest ametinimetused esinevad kokkukirjutatult: jaamaülem, võrguülem, rügemendiülem, politseikomissar, rajoonikonstaabel, jaoskonnaarst, maatulundusekonsulent jne. Miks siis postkontori ülem ja kontori ülem kaksisõnu? Asutiste nimed aga, keeleinstinkti kohaselt, transkribeeruksid järgmistena: Posti-telegraafi-telefonivalitsuse (kolm, mitte neli sõna!) Viljandi Postkontor, P.-t.-t. Materjalide-keskladu, Läänemaa T.-t.-võrk ja Läänemaa telegraafi- telefonivõrguülem, Petseri Postkontor, ja Petseri postkontoriülemale. Kirjad aga peaksid olema aadressitud mitte asutisele (Petseri Postkontorile), vaid asutiseülemale (Petseri postkontoriülemale, s. t. kaks sõna; viimane väikese algtähega), sest KJ nõude järele just asutiseülem ise avab kirjad ja korraldab kirjavehete täitmist, olles nii-ütelda „kantselsei direktor“. „Postkontorile“ või „Postkont“ oleks mõeldav ainult lühendatud aadressina.

Muide, kui sõna „postkontoriülem“, missugune ametiisik rahva seas just sellise nime-tusega tuntud, tundub ehk pikana, siis oleksid selle asemel mõeldavad veel kaks teist üldtun-tud sõna: *post i ü l e m* ja *post m e i s t e r*. Nii-siis: Narva postiülemaks = Narva postmeistriks on hra V. Kui juba on praegu teatud määral tsunftide restaureerimise ajastu ja olemas igasug-eid diplomeeritud meistreid, miks siis mitte restaureerida endist mõistet — *post m e i s t e r*, liiatigi, kui vastav sõna esineb E. õigekeelsuse-sõnaraamatus.

Et jutt on kontoriülemast, siis lubatagu kõ-nelda ka abiülemast. Just *abi ü l e m a s t*, sest kui on sõnad — abimetsaülem, abikomissar, abi-direktor jne., miks siis mitte abiülem, näit.: Pärnu Postkontori abiülemaks on hra S. Seni-tarvitatud sõnad „kontori ülema abi“, „kontori-ülema abi“, „kontori ülema abiline“ tunduvad olevat s õ n a d konkreetse sisuta, mis kuidagi ei määritle ametiisiku kuuluvust administratsioo-ni rühma, vaid on sünonüümsed mõistega *aitama*. Aitajad ja abilised on aga asutiseüle-male kõik teenijad: ametnikud, tehnilised agen-did, kirjajakandjad. Abiülem, abipostiülem või abi-postmeister ütleb igale võõralegi, kellega on tegemist. Rahvas ütleb näit. nende IV ja V kl. kontorite teenijate kohta, kus ollakse ainult kahekesi: see on postkontoriülem ja see tema *abi*, olgu siis viimaseks kas postiljon või ko-guni ajutine tööjõud.

*

Et kõnelus on kandunud mõistele administ-ratsioon, siis omakorda tekib küsimus, kuidas tuleks tituleerida näit. maalinna (kas mitte maa-konnalinna? sest maalinn tähendab vanade eest-laste *l i n n u s t*) postkontoriülemat, ütleme te-male revideerimise suhtes alluva maapostkontori-ülema poolt? Kas lihtsalt: „Härra Meremaa, pa-lun Kallastele saata homseks üks suurem kassa-toetis“. Kõnetada selliselt tundub kuidagi liiga kodune, samuti, kui kõneluses hra direktoriga viimast mainiksime perekonnanime järgi. Kas ei oleks kohane, kui võtaksime kasutamisele Metsadevalitsuses tarvitatava revident-metsaüle-taoliselt termini *revident-postkontori-ülem*, eriti, kuna rev.-metsaülema mõiste on identne meie maakonnalinna postišefi mõistega.

Kui Metsaametkonna teenijad pöörduvad rev.-metsaülema poole tiitliga „hra revident“, siis meilgi selguse ja korrektsuse mõttes oleks ko-hane toimida samuti. Seega siis: meil oleks *h ä r r a r e v i d e n t* mitte ainult see ametiisik, kes hetkel revideerimas, vaid ka maakonnalinna postiülem.

Edasi. Kuidas kõnetada Postivalitsuse detser-nente? Kas lihtsalt: hra Toomsalu, hra Vaino, hra Tõugu. Või aga: „majanduseala hra juha-taja“, või, lühidamalt: hra juhataja, hra asjade-

ajaja? Ühe sõnaga, pöördumise ja kõnetamise suhtes puuduvate juhiste järgi tuntakse takti ja korrektsust hindavate teenijate hulgas tõsist va-jadust.

*

Aga mis on takt ja taktitunne?

TfiJ II § 48 ütleb, et kuulamiserasukusi teki-tavate sõnade üleandmisel tuleb telefonil käsi-tella veerimist, et A on Ambla, C on Celsius, D on dollar jne. Aga kuidas hääldada liitsead-melise grupi telefoniabonente a, b, c, d jt? Ma ei tea, kas tuleb see meil sellest, et eestlane ei tunne b, c ega d tähte oma keeles sõna algtä-hena, kuid b ja d ja e on telefonis vaid v ä h e s t e e r a n d i t e poolt õieti hääldatavad, ja kõlavad ikka kui e. Näit. kui soovitakse abonenti Ahja 16d, siis käib „kauplemine“ ikka nii: lubage Ahja 16 abcd, või — lubage 16 neljas täht, või — 16 Daniel, — sageli aga ka 16 Doora, 16 daam ja 16 deemon. Vaat', siin ongi tege-mist taktiga. Sest kutsuda abonenti c „citroniks“ või abonenti d „deemoniks“ on labane ja — inetu. Teatavalt piirkonnas on need „dee-monid-citronid“ keskjaamateenijatele nii verre kasvanud, et isegi abonendilt endalt küsitakse, kas ta on citron või deemon!... Abonent on solvunud, vahest protesteeribki, kuid suurt tüli ei taha tõsta ja kannatab — meie maitseelag-e-duse all.

Ei tea, kuidas tullakse toime nende „abc“-dega muis riiges, kuid näib, et meil bed-d mitte hääldada suutvaid eestlastel, tuleks võtta abo-nentide märgendamiseks alfabeedi esimeste täh-tede asemele küll teisi tähti või tähtede kom-binatsioonid. Sest liitseadmete grupi abonentide eritlemiseks vajatava kuni seitsme tähe jaoks leidub alfabeedis eestlaselegi selgeid ja kõlalisi tähti ülearugi, näit. a, l, p, r, s, u, v. Mis sel-lest, et need tähed ei ole tähestiku esi-mesed tähed! Milleks peaksidki nad olema esi-mesed ja just järjekorras asetsevad tähed? Kas ainult mingi kantseelilise mugavuse tõttu, kuna ometi tegelikus töös need tähed on osutunud mitteläbilöönuiks. Kuid pole viga, küllap „kant-seleigi“ uute tähte uue järjekorra ära õpib.

Kui aga siiski viimane osutuks mittesaavuta-vaks, siis miks mitte kasutada — heliredeli toonidenimistut, gammad — la, si, do, re, mi, fa, sol, — esitähhti neist (l, s, d, r, m, f) abo-nentide tähistamiseks ja toonide nimetusi la, si, do, jne. nende tähtede hääldamiseks. Kui meie, eestlased, tahame pretendeerida maailma rahvasteperes „laulurahva“ nimele, siis gamma tarvituselevõtt telefoniabonentide eritlemiseks ei tohiks tunduda peenutsemisena või mingi ekst-ravagantsusena.

Peaasi, kui praktilises mõttes on tabatud nae-la pea pihta.

Eo

Armas
kaasleiblane,

ole terve meenutamast, uut aastat soovimast! Eks olen siis minagi mees kastundlike keskelt, mitte pilkajate killast. Tahaksin väga vastata Su jaanuarikuu kirjale, aga pikalt ei saa, lepi postkaardiga. Ei ole aega! Miks, ei tarvitse vist küsida, sest „kui tahetakse rahvalt saada hinnet vastutulelik, pead kõiki asju ajama varavalgest koiduni“, nagu kirjutab üks mees vanaaasta „Sarves“, s. t.: kell 3 hommikul maksa rahakaarte linnasõitjatele, kell 5 müüma veksleid piimavoori meestele, kell 7 lööma ukсед ja luugid lahti, nagu poemes kunagi, ning siis hakkama pihta — kirjutama aadresse kirjadele, pakkidele, rahakaartidele; rehkendama Maapanga protsente ja täitma kindlustusseltside sissemaksukaarte; kõlistama klientide „käsul“ notarile ja kohtunikule, advokaadile ja hambaarstile, kriminaalile ja ämmaemandale — egas rahvas ole ametniku, vaid ametnik ometi rahva jaoks! Päevased tunnid sa pead olema nagnii platsis ja pukis ja õhtupoolik takka otsa, sest kes vastutab, et preilid-prouad keskjaamas ei hakka sukki nõeluma, klappe „ta — nüüdsama — kõlistas“ jättes... Vaat', see kvalifikatsioon, see omab tõesti ainet kõnelda!

Tead, Künkaküla sõber, kuidas on? Mul on koosseisus kolmveerand tosinat inimest, kuid aruanded — lihtsad kokkuarvamise tehingud, aritmeetika lihtsaimad asjad, pean ma tegema valmis ise, sest mul ei ole sellist geniaalset teenijat, kes suudaks numbrid arvikul lüüa kokkuvigadeta. Mu väljakoolitamise katsed on olnud asjatud ja ma ei saa ega tohi ometi igakuu riskeerida märkmete-lehtedega.

Niisiis, Sina leiad, et ametniku määramine on parem kui valimine, nagu Sa seda ühe Lõuna-Eesti pastori looga kujukalt ette tood. Aga tead Sa: meie talumees, ja linnamees, ja muidumees ei taha kumbagi — ei määramist ega valimist! Ta lihtsalt ei salli ühtegi ametnikku, kui see saab palka... See kõlab veidi veidralt, aga vaata tihedamalt enda ümber ja Sa nõustud minuga. Määramine tundub paremana — leivateenimise mõttes. Kui aga ametnik oleks valitav, siis tunneks ta nii mõndagi tuult jalge ja südame alt läbi käivat, peaks oskama poseerida, laveerida, olema „diplomaat“. Aga kas see tagaks tema edu töös! „Šlikerdajaid“ tuntakse meiegi pool, kus määramine; valimine

Künkaküla

kolleegile

korral aga kujuneks nii, nagu vanasti külakoolmeistritega: kes rohkem „välja tegi“ rahvale, see rahva „kasvatajaks“ pandi — seniks, kuni mees „omadega põhjas“ oli, et siis uut valida... Määramise korral „diplomaadi“ omadusi palju ei arvestata ja nii juhtubki, et „talente“ ei leiuata: kes on rahvamees, pole töömees; kes on töömees, pole rahvamees.

Usu, naaber Künkakülas, siia see koer maetud ongi ja selles see „njam-njamide“ probleem seisnebki: meil pole talente! Sest ainult talent või fakiir suudaks olla 24 korda x tundi magamata ja oskaks ehk ühel ja samal hetkel killustuda publiku kohtlemiseks siidkinastega ja mesisuul ning panna käed tööle kui automaadid — margikassasse, registritesse, paberitesse, arvelauale... Sellised üliinimesed varest suudaksid tööst lülitada välja oma närvid: enese eluinstinkti, enese alalhoidutungi, subjektiivsed clamused ja tunded, — ning olla robot. Alles robot suudaks kaotada vastuolu ja mittemõistmise, mille üle kurjustab Paul Sepp. Välismaa... selle kohta sünniks korrata lauset: „Iga rahvas on oma valitsuse väärt“. Nii et, armas Künkaküla mees, ära taha avastada Ameerikat!

Sellele veendumusele, et ametnik, hea ametnik, peab olema fakiir, olen jõudnud iseenda nähtust-elatust: ideaalne ametnik kaotab kümne aastaga närvid ja läheb kas hullumajja või pensionile; keskpärane ametnik, nii „kelneri moodi“, püsib priske aastasadu; kerge ametnik aga, kui tal ei ole „onusid“, vajub iseendast põhja. Kuid ma ütlen, neid „vajuvaide“ ametnikke oleks palju, kui vaid tehtaks lähem inventuur ja kohuse- ning distsipliinitunne leiaksid samaväärset hindamist õiendusteateis, kui mõne kirja juhusliku eksisihitamise korral.

Võidakse mõelda, nüüd see Kellamäe onkel liialdab. Kuid mul on ilusaid näiteid käepärast.

Neid aga teiseks korraks jättes tervitab Su
terrorivastane

Kellamäe kolleeg.

Postiuudiseid välismaalt

SAKSAMAALT

26.748 masinat posti teenistuses

Saksa postivalitsus on oma asutis is raken danud tööle võimalikult rohkesti masinaid. Nii oli seal möödunud aasta lõpul tarvitusel: 13.007 kirjutusmasinat, 8.749 arvutamismasinat ja 2.182 puht posti alal töötavat masinat (654 tembeldamismasinat, 96 kirjaavajat ja -sulgejat, 20 rahalugemismasinat, 199 postikutse-tembeldajat, 286 lõikajat jne.), kokku 26.748 mitmesugust masinat.

Postiala käsitlev raamat koolidele

Saksa post, mis kindlasti väga rahvalik, kasutab iga võimalust, et muutuda veel rahvalähedasemaks. Viimase sammuna selles suunas võiks nimetada Saksa postivalitsuse poolt hiljuti väljaantud käsiraamatut, mis mõeldud koolides kasutamiseks. Selles raamatukeses on väga arusaadavalt, hulga piltide kaasabil antud näpunäiteid ja juhiseid postitarvitajale, samuti toodud posti alasse puutuvad peamise tähtsusega seadused ja määrused.

SUUR-BRITANNIAST

Mõningait statistilisi arve 1937. a.

Suur-Britannia postil töötati läbi 1937. a.:	
kirju ja postkaarte	7.000.000.000
telegramme	5.000.000
telefonikõnesid kohal.	1.000.000.000
telefonikõnesid kauge	99.000.000
Ehitati uusi telefoniabonente (rekord S-Britannia telefoni teenistuse ajaloos)	250.000

Jõulu-telegrammid

Möödunud jõululaupäeva õhtul saadeti Londoni peatelegraafikontori kaudu 388.000 ja jõulu esimesel pühal 89.000 telegrammi.

75% neist olid jõulu õnnitlustegrammid.

P.-t.-t.-teenijate org. liikmete juurdekasv

Inglise postiteenijate organisatsiooni (Union of Post Office Workers) liikmete arv oli 1937. a. lõpuks tõusnud 120.089 liikmele.

Aastane juurdekasv seega 6.238 liiget.

IIRIMAALT

„Jõulurahu“ postil teostus ülihästi.

Eelviimases „Postisarves“ teatasime, et iiri kolleegid on saanud postivalitsuselt loa katsetada „jõulurahu“ (tööseisak 25. ja 26. dets.)

teostamisega postil. Kuna see katse õnnestus üle ootuste hästi (kindlasti õnnestuks see ka mujal), siis toome alljärgnevalt kirjelduse iirlaste-postlaste tubli ürituse teostumisest üksikasjalisemalt:

Eeltöödega ürituse heaks kordaminekuks alustati juba varakult. 16 dets. kõneles postlaste esindaja ringhäälingus teemal: „Jõulud postiteenijatele“, teatades, et postivalitsus on otsustanud anda ka postiteenijatele jõulurahu, millest paljud kaasteenijad on ilma olnud üle 30-ne aasta vahetpidamata.

Edasi tegi kõneleja kuulajaile selgeks, et on ju neilgi tähtis ja meeldivam, kui saavad oma pühadeposti hiljemalt jõululaupäeval, aga mitte esimesel, teisel või kolmandal pühal alles. Ta avaldas lootust, et tublid iirlased suudavad eeskuju anda mitmele maale, kus see nii inimlikult mõistetav korraldus ei ole seni veel kehtiv.

Selliseid üleskutseid saadeti avalikkusele ringhäälingu kaudu kuni jõuludeni igal õhtul küll ametnike esindaja, küll postivalitsuse, isegi postivalitsuse direktori poolt isiklikult, rõhutades peamiselt, et kodanikud annaksid oma pühadeposti võimalikult varem postile. Samuti teatati sellest mitmel korral ringkirjadega. Ajakirjandus suhtus üritusse väga heatahtlikult ja teatas sellest korduvalt.

Selle eeltöö tulemusena leidsid postiteenijad jõululaupäeva õhtul eest väiksema posti kui harilikel nädalapäevadel. Katse oli õnnestunud paremini, kui seda julgesid ennustada julgeimad optimistid.

Hiljem esitati vaid mõni üksik kaebus, mis olid tingitud uue korralduse mitteteadmistest.

Peab tähendama, et ürituse kordaminekuks töötasid kaasa kõik teenijad suure innuga, olles teadlikud, et hangivad endile jõulurahu, millele neil sama õigus, mis igal muulgi ristiinimesel.

Ja nad saavutasid selle.

Elukalliduslise riigiteenijatele.

Kuna elukallidus Iirimaal näitas viimase poolaasta jooksul 7-punktilist tõusu, suurendati riigiteenijate tasusid, alates 1. jaanuarist 1938. a.

Esialgne tasude suurendamine ulatub küll vaid 40—60% elukalliduse tõusust.

JUGOSLAAVIAST

Posti puhaskasu teenijaskonna arvel

Jugoslaavia post on riigikassale viimaseil aastail ikka annud aastas üle 100 miljoni dinari puhast, mis Jugoslaavia posti kohta aukartustäratav summa. Pole siis ime, et peadirektor

saab majandusministrilt kiitusedekreete, teenijailt aga vaenuavaldusi.

Teenijaskonna pahameel on tingitud allkirjeldatud oludest, mis on kõike muud kui rõõmustavad:

Võrreldes 1930. aastaga on üldine posti läbiik suurenenud 170 miljoni võrra. Samal ajal aga teenijaskond vähenenud 441 inimese võrra. Töökoorma suurenemisest ja teenijaskonna vähenemisest tingitult on suurenenud kohutavalt haiguspäevade ja karistuste arv. Nii oli 1930. aastal haiged 4.130 teenijat, kogusummas 89.683 päeva, s. t. terve aasta jooksul puudus haiguse tõttu töölt 246 teenijat. 1936. a. oli aga 5.646 teenijat kokku 171.906 päeva haiged, s. t. aasta jooksul puudus töölt 471 ametnikku.

Karistuste hulk suurenes 300 juhu võrra aastatas.

Endastmõistetavalt osutus paratamatuks ka tööaja suurenemine. Seda tehti kahel viisil: vähendati puhkeaga ja pikendati tööpäeva. Nii võimaldati 1936. a. puhkus ainult pooltele ametnikele. Samal ajal muutus tönädal suuremates asutistes paiguti 80—100 tunniliseks.

Suure puhaskasu püüdmisega muutus haruldaseks nähteks ametnike teenistusjärgus kõrgendamine; ametruumeks üüriti kõige odavamad (muidugi ka viletsamad) saadaolevad ruumid; puuduvaid ametnikke ei asendatud teistega, et säästa sõidu- ja päevarahasid jne. jne. Sönaga — kogu ametkond lähenes kokkuvarisemisele.

Teenijate organisatsioon tegi kõik, et vabastada ametkond sellisest vastuvõtmatust juhust.

Nüüd ongi senine postiminister tagasi astunud. Uus minister on lubanud teenijate soovidele niipalju kui võimalik vastu tulla, paludes esitada kava hädavajaliste ümberkorralduste läbi viimiseks.

KANADAST

Mitte enam ajutisi töõjõude

Kanada senati otsuse põhjal 1936. aastast ei tohtinud postil töötada üle 80% kindlateenistustlike ametnikke. Ülejäänud 20% peab olema ajutisi töõjõude.

Nüüd postiteenijad on avaldanud üldise protesti sellise olukorra lõpetamiseks, kus samu kohustusi täitvail ametnikel on osalt kindlateenistustliku ametniku soodustused, ajutistel töõjõududel aga alaline kindluseta olek.

RUMEENIAST

Postisäladuse „hoidmine“

Üks rumeeria professor kirjutas ajalehele „Porunea Vremii“ kirja, läkitades samast kirjast ärakirja ka ajalehtedele „Universul“ ja „Nuna Vestire“. Oma suurimaks imestuseks leidis

härra professor sama kirjutise ka sama päeva lõunal ilmuvast ajalehest „Tempo“.

„Ärakiri“ ärakirjast olla „Tempo“ toimetusse sattunud postitsensuuris töötava ametniku läbi.

„Nii võib aru saada „Universuli“ lühiteatest. Rumeenia ajalehed peavad praegu nimelt väga ettevaatlikult kirjutama.

Õnnitlusi Tallinna Telefonivõrgule välismaalt

Tallinna Telefonivõrgu 50 a. juubelialbum, „Postisarve“ erinumber saadeti Postivalitsuse poolt 25. novembril 1937. a. ühes eksemplaris peaegu kõigi Euroopa maade posti- ja telegraafivalitsustele, mõne Euroopa-välispoolse maa posti- ja telegraafivalitsusele ja kuuele välismaalisele telefoniseltsile.

Albumi saatjatest on seni 15 tänanud saadetud h u v i t a v a albumi eest: Ameerika Telefoni ja Telegraafi Seltš, postivalitsused Danzigis, Egiptuses, Iiris, Lätis, Leedus, Norras, Poolas, Prantsuses, Rootsis, Saksas, Soomes, Suur-Britis, Šveitsis ja Tšehhoslovakkias.

Mõned postivalitsused on lisanud oma kättesaamise teatele õnnitlusi ja soove edaspidiseks eduks, nimelt:

L ä t i: „Lubage mulle Tallinna Telefonivõrgu asutamise 50-da aastapäeva puhul anda Teile edasi minu parimad soovid selle asutise eduks ja õitsenguks.“

P o o l a: „Ühtlasi ma ruttan Teile väljendama sel puhul oma ametkonna nimel oma paremaid soove viljakaks tööks ja Teie telefonitalituse alatiseks arenguks.“

S a k s a: „Rõõmuga nägin ma sellest (albumist), et telefonitalitus Tallinnas on arenenud tähelepanu väärivale kõrgusele. Oma tänuga saadetud albumi eest ma ühendan oma parimad soovid nii sise- kui ka välismaalise telefonitalituse edukaks edasiarendamiseks.“

Š v e i t s i: „See väljaanne, mis on avaldatud Tallinna telefonivõrgu 50-da aastapäeva puhul, pakub meile elavat huvi.

Sel puhul me lisame siia juurde mõned meie telefonitalitust puudutavad reklaamväljaanded.“ (Oli 8 lisa).

T š e h h o s l o v a k k i a: „Palun võtta vastu, härra Direktor, minu otsekohesed soovid Eesti telefonitalituse täiuslikuks arenemiseks tulevikus...“

Toimetuse postkast

A. N. Sobivad ainult koos kirjutistega. Tagastasime. Ülevaate koostamiseks soovime edu. Saadud kirjelduse kasutame järgmises numbris.

M. M. Plomminöör jääb kasutamata.

40 aastat riigiteenistuses

13. jaanuaril s. a. tähistas oma 40 a. riigiteenistuses viibimist Kuressaare postkontori ülema abi Oskar Kes k. Juubilar on sündinud Kuressaares postiljoni pojana ja on kõik aja teeninud kodulinnas. Kaasteenijate hulgas on juubilar tuntud kui kohusetruu ja õiglane administraator. Võtab osa ka seltskonnategevusest ja on mitmes organisatsioonis juhtival kohal.

Soovime lugupeetud juubilarile õnne ja edu edaspidiseks teenistuseks.

Suures valikus

valmisriideid
vihmakuubi ja
nahkjopesid

Valmistame ka tellimiste peale

K-m.

L. Karšenstein

Harju 23

Postiteenijad saavad kaupa kuni
7-kuulise järeilmaksuga, ilma
järeilmaksu protsendita.

Orderid saadaval hra K. Vatselilt
Peapostkontoris.

TEENISTUSLIKKE TEATEID

NIMETATAKSE AMETISSE

Toompea, Viktor, — 2. j. mont., Järvamaa t.-t.-v., 17. jaan. 1938.

Vehhik, Ellen, ajut. tööj. — 4. j. am.-vabat. Rakvere ptk., 1. veebr. 1938.

Suurkask, Lembit, ajut. tööj. — noor. post. Tall. Peapostk., 1. veebr. 1938.

PAIGUTATAKSE ÜMBER

Rooman, Priidik, noor. post., Kiviõli ptk. — noor. post. Tall. Vaksali ptk., 1. jaan. 1938, oma palvel ja kulul.

Teedeministri käskkirjaga nr. 71 Riigiteenistuse seaduse (RT 149 — 1924) § 11 alusel viiakse teenistuse huvides Häädemeeste IV kl. postkontori ülem Oivo Isotamm, arvates 1. veebruarist 1938. a., üle tema seniselt ametikohalt Tallinn Vaksali postkontorisse 1-b järgu ametnikuks.

MÄÄRATAKSE UUE AMETI PEALE

Alljärv, Sulev, noor. post. Käru ptk. — 4. j. ametn.-vabateen. Koiigi ptk., 1. jaan. 1938, teen. huvides.

Ott, Ilmari, 3. j. ametn. Palamuse ptk. — ülema abi aj. kt. Palamuse ptk., 1. veebr. 1938, enda nõusolekul.

Tattar, Valfried, 3. j. ametn. Paatsalu ptk. — ülema aj. kt. Häädemeeste ptk., 1. veebr. 1938, teen. huv. ja enda nõusolek.

Koovit, Oskar, 1. j. meh. Harjumaa t.-t.-v. — 1. j. meh. Tall. telef.-v. 1. veebr. 1938., oma palvel.

KINNITATAKSE AMETIJÄRGUS

Metusala, Lembit, 1. j. jsk. juh. aj. kt Tall. Peatelegr.-kontor — 1. j. jsk. juh., 15. jaan. 1938.

VALLANDATAKSE AMETIST

Rajaso, Karl, ülem Käru ptk. — 13. jaan. 1938, Riigiteen. sead. § 39 p. 4 lit. b ja Riigiteen. tas. sead. § 23 põhjal, parandamatu haiguse tõttu.

Kokveli, Alide, 3. j. ametn. Rakvere ptk. — 1. veebr. 1938., Riigiteen. sead. § 39 p. 4 lit. b põhjal, parandamatu haiguse tõttu.

Peedo, Alice, 4. j. ametn.-vabateen. Pärnu ptk. — 1. veebr. 1938., oma palvel.

KUSTUTATAKSE AMETIKONNA TEENIJATE NIMEKIRJADEST

Allas, Martin, ülema abi Rapla ptk. — 14. jaan. 1938., surma puhul.

NIMEDE MUUTMISED

Tallinna Peapostkontori ülema abi Johann Meerfeldt — Johann Merila.

Tallinna Peatelegraafikontori 1-a j. ametn. Lilli V e n d a c h — Lilli Viirand.

Tartu ptk. 2-b j. ametn. Georg T o n — Georg T o i m.

ÕIENDUS

Eelmises numbris teenistuslike teadete „Vallandatakse ametist“ osas Postivalitsuse am. F. Vehm'i kohta toodud teate lõpurida „parandamata haiguse tõtu“ ei käi am. F. Vehm'i, vaid Kuressaare am. A. Vegner'i kohta. Palume meile seda eksitavat viga lahkesti vabandada. Toim.

Väljaandja: Tallinna Peapostkontori Ametnike Kogu. Tegev- ja vastutav toimetaja R. Kroon. Toimetuse ja talituse asukoht: Tallinn, Vene 9, aadress: „Postisarv“ Tallinn, postk. nr. 266. 22. veebruaril 1938. a. Trükkikoda „Estotrükk“, Tallinn, S. Karja 8.

Suures valikus:

välis- ja kodumaa kleidi-, mantli-, ülikonna- ja palituriideid, vateeritud ja villaseid voodivaipu, igasuguseid puuvillaseid pesu- ja linariideid, põrandavaipu j. n. e.

soovitab

RIIDEKAUPLUS

J. Rosing & Ko.

Tallinn, S. Karja 11, telef. 445-84

NAISTE
JA
MEESTE

VIHMAKUUBESID,
kummist ja impregn.
KALOSSE,
VIHMAVARJE,
VAHARIJET,
JUTEVAIPU,
LINOLEUMI
ja
PUDUKAUPA

soovitab suures valikus

KULL'I ÄRI
TALLINN, VANA POSTI 8

Osamaks võimaldatud

Orderid saadaval Tallinna peapostkontoris prl. K. Avloilt.

Uuelt avatud

I järgu valmisriiete äri

„Modell“

Harju 32, telef. 484-56

Pakub

kvaliteet kaupa

Tellimiste vastuvõtmine

Järelmaks võimaldatud

Tellige kohe

„Uus Eesti“

Täis nooruse jõudu, vaimult värske ja sisult uus on „Uus Eesti“ iga päev.

Vähemalt 3500 suurt lehekülge tarvilikke ja huvitavaid uudiseid, kirjutusi toob „Uus Eesti“ oma lugejaskonnale aastas.

Tellida võib iga kuu 1-sel ja 15-dal vähemalt kuu aja peale.

Tellimise hinnad:

Eriti soodustatud hinnaga kaasanded „Uus Eesti“ tellijaile:

„UUS EESTI“			„Põllumajandus“	„Tõusev Noorus“	„Tall. Post“
	Postiga	Postita			
1 kuu	Kr. 1.80	Kr. 1.55	Kr. —.20	Kr. —.—	Kr. —.15
2 kuud	„ 3.60	„ 3.10	„ —.40	„ —.—	„ —.30
3 „	„ 5.—	„ 4.25	„ —.50	„ —.25	„ —.45
6 „	„ 9.50	„ 8.—	„ —.90	„ —.50	„ —.80
9 „	„ 14.—	„ 11.75	„ 1.20	„ —.75	„ 1.20
1 aasta	„ 18.50	„ 15.50	„ 1.50	„ 1.—	„ 1.50

Lätti ja Leetu sisemaa hinnad. Mujale „Uus Eesti“ Kr. 4.— kuus ja kaasanded täie hinnaga

Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutised,

„Uus Eesti“ peakontor, abikontorid ja

esindajad kohapeal.